

adása: „Képek a magyar... 7: Bárány László... Eger... 7.30: Hangverseny... Albert Vorsanger... Székely Mihály... Elgar: Szó... Varázsfuvola... ária... egyverkovás... borda... Illahasse Suite, Gounod... Hád Halévy: Zsidónő... Epyetemi Kör hangver... íveszeti Főiskola nagy... ados: Hiszekegy. Erke... r ünnepi nyitány. Kö... dja Kiss Ferenc, a M... tagja. Gounod—Liszt... go. Puccini: „Turandot... zart: „Figaró házasság... Kodály: Bortal. Sna... szty: Katonánóta; Boss... ossi: Intermezzo Lirico... a: Wehner Géza orgona... nyek. Előadja: T. Mát... Nemzeti Színház tagja... i Cehicchi; Thegze... i Lehull virága már... r: Azt mondja a esőka... n Lajos, a m. kir. Oper... rlioz Hector: Rákóczi... ontos időjelzés, időjárás... rajak: Soványka Nando... aranak hangversenye... del: Jęfta c. oratórium... Hangverseny. Hande... ndelsohn művei. 21.15:

Dalok. 21: Külföldi állomás... hangjáték. Utána szóra... ek és zenekari versen... elssohn: Valpurgis éj... Osztrák-est, a stuttgarti... játéka, Schwartz Vera... közreműködésével. M... — szvit. Weber: Obe... aydn: C-dur szimfónia... különböző művei. 22:

Tonosnégyes. 21: Dalok... műsor. 20.45: Bariton... fónikus hangverseny... k, Haydn, Mähler mű... játszik: Landowszka... Táncezene. 24.15: Szó... Rádiózenekar. Mozart... vitány: Beethoven: D... verseny. Haydn: Es... 6: Népdalok. 21: Straus... ményei. Szólisták hangverse... on-táncezene. Hegedűjáték. 21: Hang... 2: Poznań. 20.15: A fil... hangversenye. Berlioz... Mozart: G-moll szim... : Harom narancs sze... : VII. szimfónia. fónikus hangverseny... szimfónia: Sinding: A... zenekari verseny: Grie... — szvit. 20.30: Szimfónikus... : Emlékezés Ossianra... ov: Hopikék; Mendel... hangverseny; Vittadini... Humperdinek: Janes... ehinelli: Kleopatra —

2102: Operett.

rdelések

PALESZTINAI... bor eredeti... palesztinai táltást... teliakban kapható... Schwartz vendéglő... Cluj, Cal. Reg. Ferd... mand 68. Egy üveg... 160 lei. Ugyanott hus... véti koszt olcsón a b... átható.

ÓVADÉKKÉPES... volt vidéki kereske... daktárnoki vagy fel... gyelei, esetleg más... hasonló állást keres... „Megbizott” jeligére a... kiadóba.

NAPONTA... frissen... fejt kóser tehén- és b... vallyej, tejzsin, tejfő... vaj és túró, valamint... csecsemőknek és bete... geknek állandóan egy... tehéntől fejt friss tej... kapható Schwartz Ig... nácénál, st. Iuliu Ma... niu (v. Szentgyörgy u.)... 24 szám.

XIII évfolyam • szám 78
1930. április 4
Péntek
5690 év Niszán 6

ESTI POLITIKAI NAPLAP

Az új Kelet az egyetemes erdélyi... az állam... politikai... naplaja.

Passzlv rezisztencia a törvényekkel szemben

Az állam demokratikus berendezkedésének ellenségei örülhetnek. Ami a Maniu-kormány rendtörvénye körül végbe megy, valóban azoknak látszik igazat adni, akik a politikai pártok esődjét hirdetik. Az igazi demokráciában a politikai pártok a haladás, a fejlődés instrumentumai. Nemesak egy bizonyos társadalmi osztályt, nemesak egy bizonyos termelő kategóriát képviselnek, nemesak arra hivatottak, hogy tevékenységükkel a szociális rend és egyensúly fenntartásához járuljanak hozzá, de ideológiájuk érvényesítésében az általános gazdasági, erkölcsi és szellemi nivó emelésére is törekednek. A gyakorlatban, a nyugati államokban sem ível erre az ideális magaslatra a politikai pártok tevékenysége, de nem hiszszük, hogy párteszmet és ezen keresztül a demokrácia létjogosultságát valahol is annyira kompromittálták volna, mint nálunk.

delemben használnak, már nem a kormányon, hanem azon túl, az állam alapintézményeit rendíti meg. Gondolt-e vajjon Bratianu Vintila arra, hogy milyen erkölcsi autoritással fogja követelni a törvények respektálását, ha majd kormányon lesz, ha a törvények elleni lázadásra bujtogatja az ország polgárait most az ellenzékben és ebben a lázadásban egymaga jár elől írásaival és beszédeivel? Vajjon a liberális párt vezére gondolt-e arra, hogy milyen következményekkel járhat a törvényekkel szembeni ellenszegülés abban az országban, amelynek konszolidációját éppen a politikai pártok által teremtett zavarok és túlfűtött atmoszféra következtében, tiz esztendővel a háboru után sem sikerült megvalósítani? Mi lesz, ha hol-

nap a jelenlegi társadalmi rend, vagy alkotmányos berendezkedés ellenségei fogják felemelni szavukat a törvényekkel szemben és akciójuk indokolásában Bratianu volt miniszterelnök és államférfi példájára fognak hivatkozni? Semmi kétség: a törvényekkel szembeni rezisztencia az anarchia magvát veti el ebben az országban, amelynek talán soha nem volt annyira szüksége a nyugalomra, mint most, a nyomor által teremtett elkeseredésnek ebben a szomorú atmoszférájában. Ezért mondtuk, hogy a demokratikus berendezkedés ellenségei újjonghatnak azon a görögütüzes forradalmi látványon, amelyet Bratianu Vintila és társai rendeznek az országban. Hiszen nem azért hirdeti a rezisztenciát Bratianu Vintila a rendtörvényvel szemben, mintha fájna neki, hogy ez a törvény reakciós szellemű, vagy nem egészen egybehangzó az alkotmány szövegével. A liberális kormányok sohasem

csináltak leikiismereti kérdést maguknak az alkotmány és a törvény respektálásából. De egy ilyen akció esetleg hozzájárulhat a Maniu-kormány életének megrövidítéséhez, inklusive a liberálisok hatalomra kerülésével és Bratianu Vintilanak minden eszköz jó, amely ezt a célt, tehát pártjának érdekeit szolgálja. Az ország sorsával szembeni aggodalom eltűnik, elmúl a pártérdekek imperatívusza előtt. Mi kisebbségek csak tehetetlen nézői vagyunk annak az abszurd küzdelemnek, amely a román belpolitika arénájában folyik és amelynek szomorú következményeit elsősorban mi fogjuk megsínyleni. Nem a demokráciában, nem is a politikai párt eszméjében van itt a hiba, hanem azokban a politikusokban, akik így fogják fel pártvezéri hivatásukat és akik számára a hatalomra kerülés minden közérdeknél, minden szociális és gazdasági problémánál előbbrevaló.

Végleg meg van-e oldva a jóvátételi kérdés?

A Young-tervezet elfogadása hatalmas lépést jelent előre, de nem végleges megoldás

— mondják William Graham, Henry Jaspár, Hegedüs Lóránd és Hartley Withers

Páris, április 3. Egy francia folyóirat körkérdést intézett a nemzetközi politika nagyjaihoz, akiknek véleményét kérte ki arra nézve, vajjon a Young-tervezet elfogadása valóban végleges megoldást jelent-e a reparációs problémáknak. A válaszok nemesak a politikai magánvélemények fejezik ki, hanem jellemző világosságot derítenek az egész világ közgazdasági és politikai életére is.

William Graham

a brit Board of Trade elnöke a következőképpen szól hozzá a kérdéshez: „A jóvátételi kiegyezés Németország adósságainak kifizetését néhány esztendőre állapítja meg. Redukálja a reparációkat és készpénzfizetés helyett áru szállításban állapodik meg, bankot állít fel nemzetközi elszámolásra és általában az a tendenciája, hogy likvidálja a háborút Európában. De azért ne higyük, hogy ezzel a reparációs kérdéssel ellentétét elsimultak. Gazdasági szempontból ugyanis a fizetések nagy nehézségeket fognak okozni és az én meggyőződésem szerint Amerika és az európai országok valamelyik későbbi időpontban kénytelenek lesznek felvetni a nemzetközi adósságok törlesének kérdését. Akkor azután beszélhetünk az európai politikai és gazdasági élet gyógyulásáról. Ma természetesen erről még nem lehet szó a feltornyosult nehézségek miatt”.

Henry Jaspár

belga miniszterelnök a következőkben szögezte le a kérdéssel szemben való állásfoglalását: — En úgy vélem, hogy a hágai konferencia nagy lépést jelent a reparációk problémájának végleges megoldása felé és tizenegy év után, amióta ez a kérdés a világ közvéleményét foglalkoztatja, most történt meg először, hogy Európa közvéleményében valamelyest helyreállott e problémákkal szemben az igazságosság érzése. Úgy vélem, hogy most már a reparációk ügye tisztára üzleti természetű és a politikai ellentétek háttérbe szorultak. Az egésznek gazdasági

jelentősége van és én őszintén hiszem, hogy a Young-tervezet aláírásával a világbeke ügyet sokban elősegítettük. Ami Belgiumot illeti, ez az ország sokkal inkább, mint minden más nép, keresi a békét, amely számára ehető szükségé vált. Ezért is támogatta Belgium a hágai munkálatakat. A belga javaslatok őszinték voltak, mert tudatában voltunk annak, hogy a reparációs kérdések lezárása egyuttal a háborus hajlamosság lezárását jelenti.

Hegedüs Lóránd

volt magyar pénzügyminiszter ezeket mondotta: — A reparációk és a háborus adósságok problémájának megoldása nem egyéb, mint kezdete a nemzetközi hitel szolid stabilizálásának. A hágai konferencia a Young-tervezet alapján szabályozta Németország reparációs költéseit és ezzel nagy haladás történt a nemzetközi adósságok terén. A nemzeti hitel stabilizálása most már megtörténhetik Európa minden nagyobb országában. De a kisebb országokban, mint amilyen Ausztria, Magyarország és Bulgária, a stabilizálás csak akkor végleges, ha a nagyhatalmak minden kötelemességét kizáróan jelentik ki, hogy ezek az országok fel vannak szabályozva a reparációs költségek árnyéka alatt. Azért mondom, hogy a „reparációk árnyéka”, mert mindenki tudja, hogy a letaposott országokból már nem lehet kitaposni több pénzt. Ha még reparációkat is kell fizetni, akkor meg kell állania az ország újjáépítésének, akkor nem jöhet helyre az a benső nyugalom, amel y kívánatos nemesak az illető országok szempontjából, hanem Európanyugalomnak szempontjából is.

Mr. Hartley Withers

Anglia egyik legnagyobb közgazdásza így szól hozzá a kérdéshez: — Feltették a kérdést: Meddig fog tartani, amíg a Young-tervezet is revizióra fog szorulni? A felelet: Ez függ a világgyógyasztástól. Mindenesetre inkább ettől, mint Németország termelésétől.

„Németország a Dawes-tervezet magasabb követelményeit teljesítette és pedig olyan esztendőben, amikor nem tudott kölcsönt kapni külföldön. Ez bizonyítja legjobban, hogy a Young-tervezet könnyebb terhet is el fogja tudni viselni. Ha a világ kereskedelme ki fog terjeszkedni, ha a központi bankok és a politika meg fogják engedni, hogy a gazdasági élet kifejlődhessen, ha a világáragak úgy fognak alakulni, hogy az agrárországok vásárlóképesége emelkedik, ha a tőke szabad fejlődése biztosítva lesz, akkor a német export-főlöleg is könnyen piacra fog találni.

Ha azonban a kormányok folytatni fogják a vámbarikádok emelését, ha a jegybankok folytatni fogják az arany fölhalmozását, akkor bizony a Young-tervezetet nemsokára revizió alá kell venni.

Franciaország meg akarja szakítani a diplomáciai viszonyt Oroszországgal

Angliából fogja fedezni Franciaország petroleumszükségletét

Páris, április 3. Nagy feltűnést keltett egy politikai, mint diplomáciai körökben is az a hír, hogy Deterring, az angol petroleum-érdekeltségek elnöke repülőgépen Párisba érkezett, Tardieut meglátogatta és azzal hosszabb ideig tárgyalt. Franciaország ugyanis eddig Oroszországból szerezte be petroleumszükségletének nagy részét és most az angol petroleumtröszt elnökének a francia miniszterelnökkel folytatott tárgyalásából arra következtetnek, hogy Tardieu már nyíltan számol azzal a lehetőséggel, hogy Franciaország megszakítja Oroszországgal a diplomáciai viszonyt és így petroleumszükségletét Angliából fogja beszerezni. A Deterring és Tardieu közötti tárgyalásokról olyan hírek kerültek felszínre, hogy az angol petroleumszállításokra vonatkozólag megállapodás történt.

Az Uj Kelet ankétja a zsidó Diáksegélyről.

Három temesvári nyilatkozat a kolozsvári egyetemen tanuló zsidó diákság egzisztenciájának megmentéséről

Rothbárt Jakab, dr. Nobel Sándor és Vermes Ernő hozzászólásai az Uj Kelet ankétjához

Cluj-Kolozsvár, április 3. (Az Uj Kelet tudósítójától). Annak jeléül, hogy Erdély és Banát valóban minden városának zsidósága átéri az intézményes diáksegélyezés óriási horderejű fontosságát, álljon itt bizonyításként az alábbi három nyilatkozat, amelyekben a temesvári zsidóság vezérégyéniségei mondják el véleményüket a kérdésről.

Rothbárt Jakab nyilatkozata (Temesvár).

A kolozsvári zsidó diákok segélyezése ügyében megindítandó akció iránt megleg szimpátiával viseltetem. Ezek az ifjak, akik hivatva lesznek már a közeljövőben a zsidóság körében vezető szerepet viselni, méltón megérdemlik, hogy sorsukkal törődjünk s hogy mindenképp lehetővé tegyük nekik tanulmányaik befejezését.

A segélyezés módja egyetemen szerint nem alapulhat tisztán egyéni akciókon, hanem olyan kötelességnek tekintem, mellyel az ösztöndíjhoz kell foglalkoznia. Minthogy pedig az erdélyi és banáti zsidóság jól megszervezett hitközségekből van tömörülve, úgy a kérdést legegyszerűbben úgy lehetne megoldani, ha minden egyes hitközség kötelességévé felvenné azt az évi összeget, mely egy előre megállapított tervszerint diáksegély címen reá esnék, vagy reá kirovandó lenne.

Részemről kész vagyok a fentiek szerinti, vagy más célra vezető akciókat határozottan támogatni.

Dr. Nobel Sándor nyilatkozata (Temesvár).

Az erdélyi zsidóság elproletarizálódik, tekintély- és támaszvesztetten széjjelporlik, vagy a lengyel és orosz zsidó városok levegőember-géttőinek nivójára süllyed, ha nem lesz mindinkább fejlődő, számban gyarapodó intellektuális rétege. Persze nemcsak a doktorokat, hanem a művelt iparosokat, kereskedőket, vállalkozókat értem ezalatt.

Valamennyien zsidó intellektuelek — kevés kivétellel — szegény diákok voltunk. A tanulás ideje alatt vagy 75 százalék saját és gyakran hozzátartozói el-tartójának gondját is viselte. Ha 100 forintos stipendiumot kaptunk valamelyik alapból, 10-15 év múlva fizet-tük vissza a többi tanulmányi adóssággal együtt.

Ez így volt normális, háboru előtti időben. Ma a koplaló diákoknak se hittele, se munkaalkalma és a létminimum alatti élet is oly drága, hogy semmi ideje sem maradna a tanulmányok elintézésére.

Akinek tehát az erdélyi zsidóság fennmaradása szívügye, nyissa ki agyonsanyargatott zsebet és adjon mindennek, még a saját nyomorúságára való tekintet nélkül is. Létfenntartási ösztöne szerint kell így cselekednie.

Vermes Ernő nyilatkozata (Temesvár).

„Az idősebbnek büszkesége a fiatal-ság” (Péld. 17. 6.). A zsidó ifjúság minden időkben disze és büszkesége volt az

Én vagyok az ut a hazugság

Károlyi Sándor új könyve 200 lei. Szállítja: **EPAGE, Cluj**

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No 9
Főintézketői: Dej—Dézs, Beclean—Bethlen
Jibou—Zsibó, Zălau Zilah
Affiliált intézetek: a Nagyenyedi „Kisegítő”
Takarékpénztár Rt., Aiud-Nagyenyed és en-
nek Uioara-Marosújvári főintézketői.

Saját tőkét
58 millió lei

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával.
Átutalások bel- és külföldre legelőnyösebben
és legpontosabban nszközöl.

Engedélyezett devizahely.

örégeknek és ha tanulmányainak éveit a létért való küzdelem nem is édesítette meg, egy szűk körű perspektívájára kitérőre és fokozottabb szorgalomra serkentette. Így volt ez a múltban. De

Méregkeverők a guyana fegyházban

Meggyilkolták a gyilkos Mestorino ékszerészt. Az ötven drágakő titka

Páris, április 3. Tegnap játszódott le a guyanai fogházban egy tragédia utolsó felvonása, amely nemcsak Franciaországot, hanem az egész világ közvéleményét sokáig izgalomban tartotta. A tragédia főhőse, Mestorino ékszerész, ugyanis meghalt a guyanai fegyházban. Minden jel amellel szól, hogy Mestorino-t megmérgezték. Mestorino ismert párisi ékszerész volt és áldozata, akit meggyilkolt, Trumpheme gyémántkereskedő, legszűkebb baráti köréhez tartozott. Trumphemenek egy este váratlanul nyomavesztett. Az eltűnt édesanyja emlékezett arra, hogy Trumpheme a végzetes napon ötven értékű drágakövet vett ki saffejéből, hogy a köveket a párisi gyémántkereskedők klubjában eladja. A rendőrség e vallomás alapján meg volt győződve, hogy az ékszerész rablójelöltségű áldozata lett. Ezt a feltevést igazolni látszott az a lelet is, amelyre Páris közelében bukkantak.

Esztországban megengedik, hogy a halálraítelt mérget igyék

A siralomházban méreggel telt serleget nyújtanak át a halálraíteltnek

Riga, április 3. Esztország, amióta felszabadult a lenyigó orosz elnyomás alól, fiatalos energiával teremt újja egész közéletét. Mődomban volt beszélni egyik kiváló eszt büntetőjogossal, akinek része volt a büntetőjog reformjáról szóló törvénytervezet előkészítésében s információja alapján közlöm az alábbi részleteket. Informátorom azzal kezdte, hogy eszt büntetőjogkönyvről eddig beszélni sem lehetett, mert ha voltak is a kodexben speciális nemzeti vonatkozású intézkedések, maga az egész törvénykomplexum mégis az orosz psziché bélélyét viselte magán.

Büntetőjogkönyvünk teljesen modern alapokon nyugszik s ezt a jogelvet követi: javítani, nem pedig megtorolni! Ennek a jogelvnek alapján arra törekszünk, hogy a bűnözőt, akinek a társadalomban való jelenléte morális veszélyt is jelent, izoláljuk s amennyire lehetséges, a bűnöst vissza-

mik voltak az akkori anyagi gondok a mostani nyomorhoz viszonyítva? És a rettenetes gazdasági gondokon kívül milyen idegölő lelkingomor győztri a szegény zsidó diákok, aki még csak nem is álmódozhat egy szebb, egy boldogabb, egy szabadabb életéről?

Ha az öntudatra ébredt galutbéli zsidóság feladatainak egyik fontosabbika is ifjúságunk lelkingomorának enyhítése és az utódok nyugalmasabb életének biztosítása iránti küzdelem, az egész zsidóságnak, mostani súlyos gazdasági válság dacára is, egyetemes kötelessége, a tanulmányait saját erejéből folytatni nem tudó diákjaink megélte-
lési nehézségein való könnyítés.

Csak így válhat valóra ismét a Példabeszéd másik része: „Az ifjaknak disze az öregek”.

Egy teherantó sofförje az országot ár-
kában égő zsákok vett észre, amelyben félig megszennesezett férfihulla volt. A hulla személyazonosságát csak nagy nehézségek után sikerült megállapítani. Amikor kiderült, hogy a drágakövek sértetlenül megvannak egy banksaffet-
ben, a rendőrség újabb rejtély előtt állt. A nyomozás megállapította, hogy Trupheme a kritikus napon meglátogatta Mestorino barátját. Az igazi meglepetés csak most következett. Kiderült, ugyanis, hogy Mestorino barátját féltékenységből gyilkolta meg.

Trumpheme ugyanis nőül akarta venni Mestorino feleségének nővérét, aki-
vel magának Mestorinonak volt viszonya. A gyilkost életfogytiglani kényszer-munkára ítélték. Fogásának most hirtelen halála vetett véget, amelynek körülményei ép oly titokzatosak, mint a bűntény körülményei voltak.

térítsük a főrvényesség útjára.

Azokra az esetekre, ahol minden javítást célzó kísérlet meghiúsul, egy-
szóval a visszaeső bűnösök eseteiben, alkalmaznak csupán a halálbüntetést, no meg olyan súlyos bünesekelmények el-
követőivel szemben, mint például a szülőgyilkosság, az államellenes össze-
esküvés, vagy a kémkedés.

A halálbüntetés neme: kötélt által
való kivégzés. Az életvesztésre ítéltnek azonban megadjuk a módot arra, hogy önkézevel vessen véget életének. E tén-
re a klasszikus korból való példa: Szokratesz esete lebegett a törvény ter-
vezői előtt, amennyiben a siralomházba jutott elíteltnek a fogházigazgató és ügyész jelenlétében méreggel telt ser-
leget nyújtanak át, szabad elhatározá-
sára bízva a halálénekek közötti való vá-
lasztást s csak abban az esetben törté-
nik meg a kivégzés, ha az elítelt vona-
kodna a méregpohár kiürítésétől.

A gyógyító káröröm

Bertillon párizsi professor csocája

Előadást tart pácienseinek, akik attól gyógyulnak meg, hogy kikacagják beteg társukat

Páris, április 3. Már csaknem színészi megjátszás van benne feszültség és drámai erő, ahogyan ez a szép fiatal leány zokogva, a kezét tördelve, eszelés rémül-
lettel az orvos elé roskad és rimázkodik:
— Doktor ur... drága doktor...
Az Isten szerelméért...

Ugy-e nem igaz? Nem üttem meg az anyámat!

A doktor felemeli a földről, talpra se-
gíti és kissé erőltetve nevet. A kérdés pátoszával kirívó ellentétben van mo-
solygós válasza:
— Dehogyan ölte!... Nevetséges!...

Ugyan, ugyan... Hiszen éppen így én-
gem is megvádolhatna vele, hogy el-
loptam a Notre-Dame-ot. Vagy az Eiffel-tornyot... Érti?... Nevetséges.
A lány elmosolyodik. Az orvos tovább hegyezi a tréfát:
— Hogy elloptam az Eiffel-tornyot, hi-hi-hi!... És most itt tartogatom a mellényzebeben... Itt ni... Hehe!

Felnevet a lány. A doktor pedig bo-
hóci erőfeszítéssel mőkázik tovább:

— És azért loptam el, hogy ebéd után legyen mivel piszkálni a fogamat. Az Eiffel-torny hegyével... He-he-he!

A lány most már hangosan kacag.
Hánem erre meg az orvos lesz igen-
igen komoly:
— No látja... El kell üznie magától az ilyen badar gondolatokat. Menekülni kell előlük... Érti? Kell.

Beszéddel és gesztussal, mosollyal és meggyőződéssel nyugtatja fiatal bete-
gét. Látszik, nevetetni akarja.
A jókedv napsgaravál próbálja beragyogni megrendült lelkét, hogy megolvassza a fagyasztó pántot, amit a rémület, vagy egy tévesz-
me kavacsolt a megribbant gondo-
latvilága köré.

A harminegyven főnyi hallgatóság itt a teremben. Férfi és nő vegyesen, fiatal és öreg, a legkülönbözőbb rendi-
rangú ember, szegény és jobban öltö-

zött, mint valami gondosan összeválo-
gatott mozi-stafisztertia, meglepő vi-
damsággal kíséri ezt a jelenetet.

A lány rémülködése és az orvos mőkázása közben ez az elegyes publikum valóságos dől a hahótától.

Kacagva dől előre-hátra, mint a buza-
kalász, ha szél jár rajta. Senki se érez részvétet a beteggel. Nevetik és inkább méltatlankodnak: — Szent Isten, ho-
gyan lehet valaki ilyen bolond?... Ok nélkül azt hinni magáról, hogy megölte a tulajdon édesanyját.

... Egyébként ez a hallgatóság is: csupa ilyen bolond. Rögeszmések szin-
tén, de éppen ezért.

egyedül a saját rögeszméjükre hor-
kannak fel.

A másé: legfeljebb, ha kacagásra in-
gerli őket.

Az Ecole de Psychologie-ban, Bertil-
lon professor, a híres pszichiáter konzultációján játszódik le ez a jelenet.

A doktor előadást tart pácienseinek a tulajdon lelkiállapotukról. Magyará-
zata roppant világos; tele meglepő, a képzelet megejtő, könnyen érthető alle-
góriákkal. Egyáltalán szinte a hittérítő buzgósgával, aki a lelkek sötétjében próbál világot gyujtani, magya-
rázza, hogy fessegeti előtűk kollektive, mi a bajuk, micsoda megszállottság be-
tegei, micsoda szorongások és tépelődé-
sek marcangolják őket. És közben

a meleg, behizelő, emberszerető
szavak halk mágiájával lesz urra e
gyengék és megrendültek felett,

viszszazuggerálta beléjük, aminek leg-
inkább a híján vannak; az önbizalmat.
A hallgatóság nagyobb épülésére a pro-
fessor időről-időre beszólit ide az elő-
adóterembe egy-egy új beteget, aki a
maga képzelt betegségével, kényszer-
képzetével eddig kinn várakozott a mel-
lékszobában.

A közönség maga is hiányzó akarát,
vagy a túltengő képzelet betege,
ilyenkor csendes megvetéssel fo-
gadja az új pácienszt.

Gnyosan inkább, mintsem a sorsköz-
ség megértésével... A professor szin-
telt szigorral szól rá az ujjonnan érke-
zettre:

— Mi baja?

A kísérleti beteg nyögve, sopánkod-
va panaszkolja el, mi győztri. A tagjait
nem bírja mozgatni. Vagy: sorvasztó
álmok zavarják az éjszakáit.

Üngyilkossági gondolatok üldözik.
Nem tud lépegni lemmeni. Az utcán
hirtelen féllábon kell megállnia.

Kényszer ül rajta, hogy a kövezetten pe-
dász pontosságig mindig két kockán
lépjen keresztül.

Es amint így kitergeti a hallgatóság
előtt a lelke koldusrongyait, a többi be-
teg valóságos felüdülné. Előbb csak
itt-ott hangzik fel egy félig elfojtott kis
kuncogás. Aztán nevetés lesz belőle.
Erősebb. Még erősebb. Mig végül egyen-
len egészséges kacagásban robban ki a
terem... Kabaré! Szavamra: kész a
kabaré.

Az egész hallgatóság — csupa bo-
lond — harsányan kacag.

Már szinte hamperegve figyel, hogy a
másik bolond micsoda groteszk nyava-
lyával illeti önmagát. És amikor a dok-
tor hirtelen ráparancsol a benutságáról
panaszkodóra: emelje fel tüstént a bé-
nült karját és mozgassa, így ni! És a
beteg engedelmeskedik, ráhazudtolva a
panaszára és tényleg felemeli a karját,
mozgatja, lendíti, előre, hátra, így ni!
Mozgatja, mialatt egyre zavarodottabb
lesz, mintha hazugságon kapták volna,
— de mozgatja, hát erre

a többi beteg, az egész terem vad
hahótában tör ki, diadalmas kaca-
gásban, falrengető réhögésben és
neveti, tiszta szívből kineveti a
megszégyenült képzeletűt, sors-
társát;

— színház — miközben észre se veszi,
hogy a másikat nevetvén, önmaga felett
ítél.

Bertillon professor ezzel a módszer-
rel valóságos csodákat művel, kivált a
nyugtalanok, a neurasteniások és el-
bátortalanodottak között. A szemük elé
idézett eleven példákall gyógyítja őket:
a más baján való kárörömmel.

Ki lesz az átmeneti Jelzalog Hite-
lített igazgatója? Bukaresti tudósítónk
jelenti: Madgearu pénzügyminiszter teg
nap délután hosszabb tanácskozásokat
folytatott Blank Aristiddel, a Banca
Marmorosch igazgatójával és Tabako-
vici helyettes igazgatójával. A tanácsko-
zások rendjén megállapodtak abban,
hogy az átmeneti Jelzalog Hite-
lített ügyeit ideiglenesen Tabakovici igazga-
tó fogja vezetni.

Ciho és a

Bucuresi-Bu-
szag politikai-
van. Cihosky t-
benyújtotta le-
lemondást elő-
ter távozása n-
politikai élete-
már napok óta
A lemondásra
dens szolgálta
nappal ezelőtt
Operában. Mi
Beszarabia es-
fordulója alta-
zett az Operá-
többek között,
gens, a kormá-
Petala. Mard-
sereg vezérfel-
térium és a
Costachescu k-
ünnepi beszéd
román politik-
pet vittek a c-
és ezek sorába
fesszorról is
met-barát ma-
arulás vadja
esztendő óta.
nevét említett
beszarabiai k-
professzort, a
megköszönte.

Ebben a pü-
tala és Rude-
helyeikről és
Opera termé-
sen hatalmas
rökben és a li-
resztül öles
azt, úgy állít
rom tábornok
lyen érzelmek
a Maniu-korn-
oldalon viszo-
párti képvisel-
feltétel nélkül
megjelentek a
és elégtételt k-
sérelemért. A
kinos helyzet
dig a hadügy-
sereg képvise-
tikailag a tu-
viselte a háro-
A hadügymin-
mába került,
tábornokok e-
ben szembe k-
nem apróbbá
hadisereg har-
lálja magát s
ter a harmad-
lemondott m-
dászhoz minde-
rális lapokna
panya is. A
parasztpárta
esztendő óta
ütőkártyául,
ki a három-
mazó kompli-

Ma reggel
nisztertanács-
vezető tagjai
is ült a minis-
miniszterelnök
gearu, Vaida
valamint Cih-
A tanácskozá-
tak. A minis-
niszterelnök
előtt, hogy
miniszter len-
a lemondást
nök hozzáítet
niszter kinev-
minisztérium

A
a
Bucuresi-
tábornok-ha-
nak híre ma
elérte a
meglepetést
niszter delu-
ülésén. Man-
gában. A sz-
ban részesei
aki azért je-
részt vegyen
kamara alta-
törvényjáva-
A hadügy

Cihosky hadügyminiszter lemondott és a kormány a lemondást elfogadta

A liberális lapok Stere ellenes manővere robbantotta ki a hadügyminiszter lemondását. Man u vette át ideiglenesen a hadügyi-tárca vezetését

A lemondott hadügyminiszter részt vett a szenátusban a katonai javaslatok vitájában

Bucuresti-Bukarest, április 3. Az ország politikai életének nagy szenzációja van. Cihosky tábornok hadügyminiszter benyújtotta lemondását és a kormány a lemondást elfogadta. A hadügyminiszter távozása nagy meglepetésként éri a politikai életet, bár liberális körökben már napok óta lanszírozták ezt a hírt. A lemondásra közvetlenül az az incidens szolgáltatott okot, amely néhány nappal ezelőtt játszódott le a bukaresti Operában. Mint ismeretes, a kormány Beszarábia esatlakozásának tíz éves évfordulója alkalmából ünnepélyt rendezett az Operában, amelyen megjelentek többek között Constantin Sărăteanu régens, a kormány összes tagjai, valamint Petala, Mardarescu tábornokok, a hadsereg vezérfelügyelői, a hadügyminiszter és a hadsereg képviselőiben. Costachescu közoktatásiügyi miniszter ünnepi beszédében felsorolta azokat a román politikásokat, akik aktív szerepet vittek a esatlakozás előkészítésében és ezek sorában Constantin Stere professzorról is megemlékezett, akire német-barát magatartása miatt a hazatérés vádjára súlyosodik már tizenkét esztendő óta. Midőn Costachescu Stere nevére említtette, a teremben lévő több beszarábiai képviselő eljenezni kezdte a professzort, aki kihajolt páholyából és megköszönte az ünneplést.

Ebben a pillanatban Mardarescu, Petala és Rudeanu tábornokok felálltak helyeikről és tüntetőleg elhagyták az Opera termét. Az incidens természetesen hatalmas port vert fel politikai körökben és a liberális lapok napokon keresztül öles cikkeket kommentáltak azt, úgy állítva be a dolgot, hogy a három tábornok gesztusa bizonyítja, milyen érzelmeikkel viseltetik a hadsereg a Maniu-kormányval szemben. A másik oldalon viszont a beszarábiai kormányparti képviselők, akik Stere professzort feltétlenül nélkül támogatják akcióiban, megjelentek Maniu miniszterelnök előtt és elégtételt kértek a professzoron esett sérelemért. A miniszterelnök rendkívül kínos helyzetbe került, nemkevesebbé pedig a hadügyminiszter, aki mint a hadsereg képviselője a kormányban, politikailag a tulajdonképeni felelősséget viselte a három tábornok gesztusáért. A hadügyminiszter abba a súlyos dilemma-mába került, hogy vagy a tábornokok eljárását és ebben az esetben szembe kerül a kormánnyal, vagy nem aprotálja és ebben az esetben a hadsereg három vezérfelügyelőjével találja magát szemben. A hadügyminiszter a harmadik megoldást választotta: lemondott méltóságáról. Ehhez a lemondáshoz mindenesetre hozzájárul a liberális lapoknak napok óta folytatott kampanya is. A liberálisok, akik a nemzeti pártokkal szembeni harcukban már esztendő óta Sterét játszik ki legfőbb ütőkártyául, nagyon ügyesen aknázták ki a három tábornok eljárásából származó komplikációkat.

Ma reggel hét órákor telefonon minisztertanácsra hívták össze a kormány vezető tagjait. Dél előtt tíz órákor össze is ült a minisztertanács, amelyen Maniu miniszterelnökön kívül Mihalache, Madgearu, Vaida, Raduceanu miniszterek, valamint Cihosky tábornok vettek részt. A tanácskozások délután 3 óráig tartottak. A minisztertanácsról kijött a miniszterelnök kijelentette az újságírók előtt, hogy Cihosky tábornok-hadügyminiszter lemondott és hogy a kormány a lemondást elfogadta. A miniszterelnök hozzátette, hogy az új hadügyminiszter kinevezéséig ő fogja zsírálni a minisztérium ügyeit.

A lemondott hadügyminiszter a szenátusban

Bucuresti-Bukarest, április 3. Cihosky tábornok-hadügyminiszter lemondásának híre már a kora délutáni órákban elterjedt a fővárosban. Annál nagyobb meglepetést keltett, hogy a hadügyminiszter délután megjelent a szenátusban, Maniu miniszterelnök társaságában. A szenátorok hatalmas ovációkban részesítették a hadügyminisztert, aki azért jelent meg az ülésen, hogy részt vegyen az általa elkészített és a kamara által már megszavazott katonai törvényjavaslatok vitájában.

A hadügyminiszter megjelenése után

azonnal megkezdődött a katonai javaslatok tárgyalása. Aslan előadó ismertette a javaslatot, amelyhez Mircea és Simionovici többségi szenátorok szöveget hoztak. Mindketten jónak találták a javaslatokat.

Általános érdeklődés közepette emelkedett ezután szövegre Alevra tábornok,

volt közlekedésügyi miniszter, aki lemondása óta ezáltal szerepelt először a nyilvánosság előtt. Alevra helytelennek találja, hogy a hadügyminisztérium költségvetése a budgetnek csak 16 százalékát teszi ki. Lengyelország a háboru utáni következő években költségvetésének 49 százalékát fordította katonai

Raduceanu szocialista képviselő rendőrségi verések ellen interpellált a kamarában

Egyáltalában nem szüntek meg a rendőrségen a verések

Bucuresti-Bukarest, április 3. A kamara ma délutáni ülésén Stefanescu kormányparti napirend előtt rámutat arra, hogy az adókövetések során súlyos igazságtalanságok történtek. Az ország minden részéről panaszok érkeznek, hogy az adók megállapítása nem az adófizetők reális anyagi helyzetének megfelelően történt.

Borcea kéri Pohoata lupista képviselő mentelmi jogának felfüggesztését, miután nevezett ellen bírósági eljárás van folyamatba téve.

Coza többségi kéri a földművelésügyi minisztert, hogy fordítson nagyobb gondot az állatexportra. Rámutat arra, hogy a szomszédos államok az utóbbi időben egyre több nehézséget tapasztalnak a romániai állatkivitel elé. Felhívja bizonyítékul Jugoszlávia esetét. A jugoszláv kormány megtiltotta, hogy román exportőrök Jugoszlávia területén át szállítsanak élőállatot Olaszországba. Románia ezzel egyik legjobb piacát veszítette el.

Mihalache földművelésügyi miniszter válaszol a felszólalásra. Kijelenti, hogy a kormány megtette a szükséges lépéseket a jugoszláv kormánygal a tranzitforgalom helyreállítására érdekében.

Egyébként értesülései szerint az állat-exportőrök szindikátusba szándékoznak tömörülni. Ily módon lehetségessé válik majd az export racionalizálása.

Leon a bukaresti városi tanács bizonyos házvasárlásait kifogásolja és azt állítja, hogy a város jóval nagyobb árat fizetett e házakért, mint amennyit a valóságban megérnek.

Dobrescu főpolgármester cáfolja ezeket az állításokat.

Attérnek a napirendre. Raduceanu szocialdemokrata képviselő folytatja interpellációját a Milozi-ügyben. Kijelenti, hogy nemcsak a bukaresti rendőrségen, de az ország összes rendőrségein történnek verések. Sem Milozi, sem Panova nem részesültek olyan példás büntetésben, amely chetentőleg hatott volna a verekedő rendőrtisztekre és rendőrökre.

Vasiescu többségi: Ne védjék a gyilkosokat!

Popescu Zorica többségi: A szocialdemokraták Moszkva szolgálatában állnak!

Gherman szocialdemokrata tiltakozik ez ellen. Kijelenti, hogy a szocialdemokraták nem álltak és nem állnak semmilyen kapcsolatban a szovjettel. Til-

telokra. Ha Románia fegyverkezése a jövőben nem fog előrehaladni, úgy kockáztatjuk azt, hogy Lengyelország felmondja a velünk kötött szerződést. Ezzel kapcsolatban felelmi, hogy értesülései szerint barátsági szerződés készül Lengyelország, Magyarország, Olaszország és Ausztria között. Hibáztatja, hogy a katonai oktatásra előirányzott összeget 50 millió lejellel redukálták. A román hadsereg katonai előkészítése sok kívánni valót hagy magután. A kiképzés nem tökéletes. Ha ez így megy tovább, úgy el lehetünk készülvé arra, hogy sokezer halottunk lesz a Dnyeszter mellett. Az őszi hadgyakorlatok a szomszédos államokban négy-öt hétig tartanak, nálunk 15 napi alatt végeznek velük. A magasrangú tisztek előkészítése sem mondható teljesnek. A katonai nevelés az egész hadseregben téves alapokon nyugszik.

takozik az ellen, hogy Goldenberggel, Vaida belügyminiszter merénylőjével azonosítják őket.

Raduceanu (a többségiek felé): Önök a lupényi gyilkosok!

Popescu Zorica: Ne rágalmazzon!

Dr. Radulescu (többségi): A szocialdemokraták 1920-ban kimutatták a foguk fehéret. Akkor kiderült róluk, hogy a kommunistákkal cimborálnak. Meg akartak verni és bántalmaztak is egy királyi ügyész.

Mirescu (szocialdemokrata): Az a királyi ügyész korrupt ember volt, bak-sist kért tőlünk, azért kerültünk vele konfliktusba.

Dr. Radulescu kéri az elnököt, vegye jegyzőkönyvbe, hogy a szocialdemokrata képviselők inzultáltak a katonai igazságszolgáltatás képviselőit.

Pompiliu Ioanutescu alelnök, aki az ülést vezette, felhívja Mirescu szocialdemokratát, hogy ne inzultáljon igazságszolgáltatási funkcionáriusokat.

Raduceanu ezután folytatja interpellációját, kijelenti, hogy a szocialdemokraták továbbra is meg fogják tenni kötelességüket és a parlament elé hoznak minden rendőrségi brutalitást.

A rendtörvény teljes szövege

Bratianu Vintila és 48 liberális vezér nyílt hadat üzent a rendtörvénynek!

A kormány csak azok ellen indít eljárást, akik a rendtörvény paragrafusait megszegik

A liberális párt vezére diktátortörvénynek nevezi vezércikkében a rendtörvényt és kiakarja provokálni a bíróság elé való állítását

Bucuresti-Bukarest, április 3. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Monitorul Oficial” tegnapi számában megjelent végül a nagy port felvert rendtörvény szentesített szövege. A kormány eredeti leg-hétőn délelőtre ígerte a törvény megjelentetését, ez azonban különböző okokból késést szenvedett. Egyes ver-ziók szerint a késést az okozta, hogy Yocan Nilesco igazságügyminiszter nem utarta a törvényt aláírni, mert annak előkészítésével és parlament elé terjesztésével nem őt bízta meg a miniszterelnök. A „Cuvântul” viszont tudni véli, hogy a késést Miklós régensherceg okozta, aki csak kedden este írta alá a törvény szentesítéséről szóló királyi dekretumot.

A rendtörvény teljes szövege

A törvény végleges szövege egyébként a következő:

1. szakasz. — Három hónaptól két évig terjedő fogházzal sújtandak mindazok, akik röpírások, újságok, hirdetések, körlevelek és falragaszok útján, vagy pedig élő szóval olyan valótlan tényeket terjesztenek, amelyek alkalmasak arra, hogy pánikot idézzenek elő, vagy megzavarják az állam biztonságát, a közrendet, vagy a polgárok nyugalomát.

Midőn a valótlan tényeknek a nyilvánosság előtt a fent említett eszközök révén való terjesztése az állam hitelét, az államilag támogatott intézetek és a magánintézetek hitelét érintik, vagy pedig veszedelmek lehetnek és zavarokat idéznek elő a köz- és magánélelemben, a büntetés hat hónaptól három évig ter-

jedő fogházban állapíttatik meg.

2. szakasz. — Egy évtől három évig terjedő fogházzal büntetik azokat, akik magasabb államérdekekkel kapcsolatos és természetükön fogva titkos, vagy a törvény által titkosnak deklarált ak-tákat hoznak nyilvánosságra.

Midőn a fentebb említett akták nyilvánosságra hozatalát épen azok viszik véghez, akiknek megőrzésére vannak bízva, a fenti büntetés maximuma alkalmazandó.

3. szakasz. — Ezen vétségek első fokán a büntető bíróságok hatáskörébe tartoznak.

Az összes esetekben a fentebb felsorolt vétségek elkövetőkkel szemben az eljárást csak azon minisztérium vezető-jének kezdeményezésére, vagy aprotálásával lehet megindítani, amely minisztérium érdekei meg lettek sértve.

A pereket sürgősen, minden más per előtt kell letárgyalni.

4. szakasz. — A fentemlített vétségek elkövetésétől számított egy éven belül évülnek el.

Bratianu Vintila és 48 társ megüzenni a háberut

A „Viitorul” mai számában vezércikket közöl e címmel: „A diktátortörvény kihirdetése után” Bratianu Vintila aláírásával. A cikk kijelenti, hogy megtagadja az alamtörvény elismerését és ezzel példát kíván adni a jelenlegi rendszer megtagadására és kényszeríteni fogja a kormányt, hogy a törvénnyel az igazságszolgáltatás elé menjen, ahol

ki fog derülni, hogy a törvény ellentétben áll az alkotmánnyal. Felszólítja az egész országot, esatlakozzék azokhoz, akik megtagadják a törvény elismerését. Bratianu cikke végén haragra szólít fel, magára vállalva a felelősséget az ellentállásra való felhívásért.

Ugyancsak a „Viitorul” közli, a liberális párt volt miniszter és jelenlegi parlamenti tagjainak, összesen 48 vezetőjének aláírásával ellátott nyilatkozatot, mely szerint nem ismerik el az alamtörvényt és nem vetik magukat annak alá, felszólítva a polgárokat, tagadják meg az engedelmességet, mert ez a törvény megszegi az alkotmányt és diktatóri kísérlettel fenyeget.

Nem indítanak eljárást a liberálisok ellen

Bucuresti-Bukarest, április 3. Kormánykörök a liberális párt akcióját az alamtörvény ellen nem tekintik túlságos jelentőségűnek. A kormány minden politikai pártnak a legszélesebbkörű szabadságot engedte és engedni fogja a jövőben is a kormány elleni akcióra és nem áll szándékában eljárni azok ellen, akik azt hangoztatják, hogy nem fogják betartani az alamtörvényt, csupán azok ellen, akik a törvény rendelkezéseit megszegve, rémhíreket terjesztenek, illetve tesznek közbe. Egyébként értesülésünk szerint a liberális pártban sem egységes az álláspont a párt magatartására és taktikájára vonatkozólag és sokan osztják Duca álláspontját, aki a békülékenyebb szellemet képviseli és inkább az utódlásra nézve kívánna megegyezni a kormány-párttal.

Írók és Irások

A történelem torzítóitokra: a női test

Abel Hermant ionikus regénye a francia és minden más forradalomról

Paul Bourget megállapítása szerint a konzervativizmusnak a bomlasztó erőkké szemben három erős védbástya van a világon: az angol páirek kamarája, a német nagyvezérkar és a francia halhatatlanok gyülekezete. Ez a mondás igen szellemesen hangzik; de aki olvassa Abel Hermant nagy regényét, amely „Egy dédanya vallomása” címen most jelenik meg magyar nyelven. — s aztán hozzáveszi, hogy Hermant immár három éve tagja ennek a tisztességes testületnek, alighanem esz-dalkozva csóválja majd a fejét. Első pillantásra nem is igen lehetne nyugtalanítóbb, lazább moralitású könyvet elgondolnunk, mint ez a mélysegesen író-nikus, mindent a feje tetejére állító, a francia forradalmi hagyományokat és tekintélyeket pellengére cipelő könyvet.

Csak amikor az ember végigolvasta a könyvet és esendes órák végigmedítal rajta, akkor veszi észre, hogy az egész egy fantasztikus misztifikáció volt: világhistóriái grimasz, erkölestelenség dominózába öltözött morál.

Emilia — a dédanya — önnön testén öli végig a francia históriát a Capetingek végső éveitől kezdve egészen a második császárságig. Ezt a végételést a szó legszorosabb értelmében tessék venni.

Abel Hermant-t Francehoz, de vannak sokan, akik Balzachoz hasonlítják. És aki végiggondolja hatalmas társadalomerkölési regénysorozatát, valóban nem igen térhet ki ez elől a hasonlat elől. Négy nagy ciklusa „az udvari élet jeleneteit”, „társadalmunk történetét szolgáló memoárokat”, „a kozmopolita élet jelenségeit” s végül a Harmadik Köztársaság korát öleli fel. Ezeket a kereteket belülről vagy nyolevan regénye és színműve beszél ennek a ma 68 esztendő embernek irtózatoss munkabírásáról — ne feledjük el: még ma is a pontja legalább egy óráig boxol Paris leghíresebb boxmesterével —, de egyáltalán emberi élményeinek örök és kiapadhatatlan forrásáról is, hiszen maga Hermant valótta be egyik interjújában, hogy munkái nagy tömegében nincs egyetlen jelenet sem, amelyet a „kisujjából szoptott volna”, minden mondata igazi élményen alapszik.

Amikor most három éve felvették a Quai Voltaire halhatatlanjai közé, nyugodt lélekkel bevallotta, amit különben mindenki tudott róla, hogy kis-elemista kora óta nem volt egyéb célja, mint hogy akadémikussá legyen: de közben hatvan életévén keresztül pontosan olyan dolgokat írt és eszelekedett, amik minden másra, mint akadémikusságra alkalmasabbá tették.

Ma persze már megfellebbezhetetlenül ott áll a francia forradalom élvonalán: rendjelektől terhes marsalok oldalán ül az az ember, kinek egykor párbajt kellett vívnia, mert kibőjtde a francia armádia dicsőségét; zűl frakkba bugyolált akadémikus miniszterek oldalán ül az az ember, aki véres gunyolta a polgári rendet, ironizálta az emberies illúziókat, keményszívű volt a nagy „Nép” iránt és kegyetlenül üldözte ennek mindenfajta elítjét, ma maga is „halhatatlan”, maga is zűk frakkban feszeng és a tekintély bohócsapkáját viseli az akadémikusok pofoncsapott kalapja formájában a fejebubján.

Abel Hermant híres arról, hogy hihetetlenül vakmerő dolgokat tud egy illetlen szó nélkül elmondani; a szép marginise vallomásaí módot adnak neki, hogy remekeljen ebben a tekintetben. Könnyebb és kellemesebb formában még soha nem foglalták össz száz esztendő érzelmét, társadalmi és politikai történetét, mint Abel Hermant ebben a könyvben. Még az olyan olvasó is, aki csak a szerelmi pikatnériákon kapkod,

kénytelen észrevenni, hogy itt egy — tudós író játszik vele; hogy a merész jeleneteknek komoly kulturtörténeti alapja van s akarva, nem akarva, többet tanul a „Dédanya vallomásaí”-ból, mint akárhíva hosszuszakálú értekezésből. Nemcsak olyasmit, hogy mikor vált divatossá a valcer és mikor született meg a sikk szó... hanem például

megtanulja a nagy forradalom, a eszárság és a többi viharos idők embereinek természetrajzát s meglátja az örök embert (meg az örök asszonyt) a szin-padi rekvizitummá vált jelmezek alatt. A „Dédanya vallomásaí” a halhatatlan könyvek sorozatában jelent meg. Abel Hermant ínom és diszkrét prózáját Benedek Marcel ültett át magyarra.

Az orosz sajtó éles támadásokat intéz a francia és lengyel kormányok ellen

A canterburgi érsek újra intervencióra hívta fel az angol kormányt az orosz vallásüldözések ügyében

Berlin, április 3. Moszkvai jelentés szerint a szovjetsajtó újabb éles támadásokat intéz a francia és a lengyel kormányok ellen az oroszországi vallásüldözések elleni tiltakozó akciók támogatása miatt. Az Izvesztija a német kormány magatartásával sincsen megelégedve.

London, április 3. A lordok házában a canterburgi érsek beszédét mondott s ennek során adatokat sorakoztatott fel a szovjet vallásüldözésről és azt követelte, hogy a kormány azonnal intervencióra szóljon a szovjetnél, hogy az üldözéseknek a szovjet véget vessen.

A görögországi Thessaliában egyre tartanak a pusztító földrengések

Hat óra alatt negyvenhárom földlökést számoltak meg Bireában. A lakosság a szabadba menekült

Athén, április 3. Thessaliában a földlökések egyre tartanak. Voló közelében két falu újabb huszonöt háza dőlt romba. Tegnap negyven sebesültet vittek kórházba. A lakosság a szabad ég alatt tanyáznak. A Larissza-Voló közötti vasútvonal is megrongálódott. Helyreállításán most folyik a munka. A földrengés a Peloponnesos félszigeten is nagy károkat okozott. Keramide faluval minden összeköttetés megszakadt. Hír szerint itt voltak a földrengésnek legnagyobb pusztításai. A közelben lévő Bireában sem maradt egyetlen ház sem épen. Itt hat óra alatt negyvenhárom földlökést számoltak meg. A lakosság kimenekült a faluból.

A földmozgások erősen voltak érezhetők az Északi Sporadokon és a Joni szigeteken is.

A földrengéssújtotta területen több helyütt földcsuszdulások is fordultak elő. Az iskolákban a tanítás szünetel.

Loucheur Benest és Bethlent közös értekezletre hívta meg

A hét végére újra összehívják a keleti jóvátételek szakértekezletének plenáris ülését. Fennáll a megegyezés lehetősége

Paris, április 3. A keleti jóvátételek ügyében üléselő szakértekezlet tegnap nem tartotta meg plenáris ülését.

Dél előtt a nagyhatalmak megbízottai a kisanant fidelegatúsaival folytatottak megbeszélést, később a magyar és a cseh szakértők ültek össze tárgyalásra az A. alap függő kérdéseiről.

Loucheur ezután Benes és Bethlent közös és együttes értekezletre hívta, amelyen elvi kérdéseket vitattak meg.

Az esti órákban a nagyhatalmak újra megbeszélést tartottak. A reggeli lapok szerint a hét végére fogják összehívni a szakértekezlet újabb plenáris ülését.

London, április 3. A párisi lapok szerint a Loucheur közbenjöttével megtartott cseh-magyar tárgyalásokon tegnap első ízben terjesztették elő a tárgyaló felek számadatokat. A felek becseléseit elég közel esnek egymáshoz s ezért a megegyezés lehetősége fennáll.

Egy afrikai rabszolgakereskedő borzalmas leleplezése

Cápáknak dobták oda a beteg rabszolgákat

Hogyan üldözték angol hadihajók a „fekete árut” szállító rabszolgahajókat. Amikor egyszerre hatszáz négyt sülyesztették el a tengeren

London, április 3. Theodore Canot 1854-ben írta meg könyvét, amelynek a címe: „Egy afrikai rabszolgakereskedő kalandjai”.

A napló azonban csak most, háromnegyed évszázad után látott először napvilágot és ez a könyv, amely megdöbbentő brutalitással írja le az afrikai rabszolgakereskedők gyilkos üzemleit, most egyike a legérdekesebb olvasmányoknak. Canot munkássága abban állott, hogy a guineai parton arab és fekete rabszolgakereskedőktől vásárolt néger szállítmányokat és ezt a „fekete elefántesontot” Amerikába szállította. Érdekeseen írja le, hogyan kerültek a szerencsétlenek a lelkiismeretlen kalmárok kezébe. Ha néger törzsek háborút vívtak egymással, a hadifoglyokat egy-

szerűen eladták, de mert nem mindig háboruskodtak egymással, egyszerűbb megoldáshoz folyamodtak. Ha rabszolgakereskedő hajója kötött ki a parton, meggyitották a börtöneiket és eladták a rabokat. Sokszor megesett, hogy a börtönök egészen kiürültek és a néger főnök nem rendelkezett „megfelelő áruval”, ám ilyenkor sem jött zavarba a törzsfőnök. Pontosán számon tartotta, hogy a legutóbbi idők folyamán melyik férfi, vagy nő alattvalója követett el valami csekély deliktumot, amely miatt felséges haragját a boldogtalank magukra vonhatták. Ilyenkor azután a legelmeibb dolgok miatt is rászabadította katonáit a szerencsétlenekre. Kiverette őket kunyhóikból, úgy, hogy a rabszolgakereskedő végül is tekintélyes

rabszolgakeravánnal hagyta el Afrikát.

A tengerparton — írja Canot — a hajóskapitányok alaposan kiselejtezték az árut, végigtapogatták a foglyok karjait, izmait, hogy elég erősek-e és kibírják-e a fázostó tengeri utat Amerikáig. Természetes, hogy a nyomorultak közül sokan voltak, akiket a hosszú fázradtságos ut megviselt, utközben is rosszul táplálkoztak, úgy, hogy akár-hányszor a rabszolgák egy tekintélyes részét vissza kellett utasítani. Hogy azonban felesleges munkát ne végezzenek, a rabszolgakereskedők mindig felhajszoltak egy-egy sebeszt, vagy orvost, aki odahaza tiltott eszelekmények miatt a törvényvel összeütközésbe került, ezeket szerződtették a hajóra, ahol azután mesterséges élesztőszerekkel el tudták érni, hogy a boldogtalan rabok valahogy csak megbirkóztak a hosszú tengeri uttal, vagy pedig a rabszolgák közül kiválasztották a legeszedelmesebbet, valami könnyítést adtak neki és ennek fejében ez a „bizalmi ember” volt az, aki a maga honfitársai felett suhogtatta korbácsát. Erthető, ha ilyen körülmények között nem egyszer a legveszélyesebb ragályok ütöttek ki a hajón és a rabszolgák ötdörzse elpusztult. A beteg-gyanúsokkal nem csináltak sok teketóriát, orvos helyett a kapitány vette a szerencsétlent szemügyre, morfiomot itatott vele és bedobta a tengerbe. Nem esoda, ha a rabszolgahajóknak állandó kísérői voltak a cápák. A ragályos betegségeknel is jobban féltek a kapitányok az angol hadihajóktól, mert az angol flotta legénysége röviden vezetett azokkal a gályákkal, amelyeknek feketé áru volt. A kapitányok azonban csak akkor bühődtek meg az angol törvény teljes szigorával, ha hajóikon megkötözött rabszolgák akadtak. Hogy ettől a veszedelmetől megmeneküljenek, volt gondjuk arra, hogy a megbilineselt rabszolgák köteleiket feloldják, ha angol hajóhad bukkant fel.

Egy Homans nevű kapitány borzalmas esetéről számol be Canot. Homans zsufozásig megrakott rabszolgahajójával kint járt az óceánon, amikor egyszerre négy angol hadihajó szegődött nyomába. A könnyű szellő miatt csak alkonyat felé tudtak az angolok a rabszolgakereskedő közelébe ferközni. Ekkor felszólították, hogy kanyarodjon feljűk. Homans kétségbeesett helyzetében a hajóján levő 600 rabszolgát a fedélzetre tereltette s matrózai a négereket rákötözték sorjában a hajó hatalmas horgonykötelére. Nehány pillanat múlva a súlyos vasmaszka leboacsátkozott a tenger színe felé és az est sötétségében, rajta a 600 üvöltöz, halálra ítélt négerrel. Mikor az angolok a fedélzetre jöttek, Homans vigyorogva fogadta őket és rámutatott hajójára, amelyen már egyetlen néger sem volt. Az óriási súlyu horgony lehzta a 600 néget a tenger mélyébe, ahol egytől-egyig megfulladtak.

Ma a helyzet ugyan már nem olyan borzalmas, mint a mult évszázad közepén, azonban a rabszolgakereskedelem még mindig virágzik és a Népszövet-ség még mindaddig tehetetlen volt azokkal a hatalmakkal szemben, amelyek gyarmataikon a rabszolgaságot nemcsak türik, de gazdasági érdekből istapolják is.

Egy gőzös jéghegyek közé szorult

Halifax, április 3. Az „Alanus” nevű Cunardgőzös nemrégén elhagyta Dover, hogy Newyork felé hajozzon. A gőzös tegnap szikratávirón jelezte, hogy Neufundland közelében a nagy zátony mellett olyan jéghegyek közé szorult, amelyek lehetetlenné teszik számára az ut folytatását. Később azt jelezte a hajó, hogy az első veszedelem elmúlt, a jéghegyek közül nyolc továbbcsúszott, de a hajó még mindig veszedelemben van, mert újabb hegyek félkörben vették körül. Néhány hajó már utnak is indult a veszélyeztetett gőzös megmentésére.

Amerikában hárommillióhátszázezerre emelkedett a munkanélküliek száma

Washington, április 3. A kereskedelmi minisztérium adatai szerint az Egyesült-Államokban minden ötödik alkalmazott és munkás kenyér nélkül áll. A munkanélküliek száma most 3 millió 700 ezer.

A lengyel parlament baloldali pártjai rendkívüli ülészak összehívását kéri Varsó, április 3. A szemj baloldali pártjai felterjesztést nyújtottak be a köztársaság elnökénél, melyben a törvényhozó testület rendkívüli ülészak-
ra való összehívását kérelmezték.

Háro de p

Bucaresti-P Kelet tudósít vezetősege lú pártkongressz május 4-ikére a közbejött p színüleg késő lasztani. Isme multját abhor lentőségét, va megértsük. I csak a legkrit a liberális pá egy ilyen kon ellenzékben v pontossággal egy előre meg vétele. Bratia irányítója vo személységén pártjának m is. Ezuttal els kongresszust l hogy Bratiaru vend annak a rűségnek, min berális pártba azonban valós lyozni, hogy a gek kirobbanj

Vin Pedig eléged berális pártban Bratiaru Vint toianu is veze pártban. Mind csoport áll, az mindig haladn mosan. Duca, lemondott egyo felvegye a há ságért és felté delembe jobb Bratiaru Vin szemben a nentásán is tan nem respektálj gyelmet és ne kötelezőnek a sem, amelyet bálványként k pártban. A gaz lában baj van. igyekszik ráven jen merev dogm son barátságos. földi tőkével sz meg is igérte e felsőbb helyről értelmű megke vezére állítólag gozott ki, amely tesz elveiből az Hogy mit tarta senki sem tudt Bratiaru Vint a kongresszus s a va, hogy a vára a „prin noi in s ia Bratiaru Vint proklamátatni.

Három Egyelőre azon Bratiaru Vint nére is a gyak ságpolitikai ko ezzel szemben ut hogy a liberális külföldi tőkének ben akceptálja gramját, a gyal nök-igazgatója e vel működő nag gramja nincs tel van ezzel szem akik éppoly kevé kulisszák mögöt dártsnak igyekez vönosság előtt.

A H kong A liberális pá Bratiaru Vintil felolvasta a párt söröl szóló jelent az elmúlt év ha ták a klubvezetés Vintila köszönet tagjainak kifejté hangszulyozta azo soknak ma elsőso törődniök, azután A pártnak minde szítenie, hogy az many kezeiből ki

UJI UJI
Atherton: Mikor a köd eloszlik
 füzve 55.— lei, kötve 88.— lei
Dormány: A jó ember
 füzve 109.— lei, kötve 179.— lei
Oppenheim: Shan a nagy hereg
 füzve 122.— lei
LEPAGE, Cluj

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.
CLUJ, PIATA UNIRII 7. szám.
 Fiókja: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyvárad és Temesvárt
 Sajtó tőkéei 141 millió lei.
 Affiliál: intézetei: Tordaaranyos Vármegei Takarékpénztár r.-t. Tordán. Alsófehérvár-
 megyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegei Takarékpénztár
 r.-t. Sz. elyudvarhelyen. és Sz.-Kereszturon, Szászrégenvidki Takaré- és Hitel r.-t. Szász-
 régenb. és népbank r.-t. B.-hunyadon.— Minden bankügyletet legelőnyösebben végez.
 Engedélyezett devizahely. Aruraktárai a vasut mellett. Betéteket elfogad.

Három vezére van de programja nincs — a liberális pártnak

Az első liberális kongresszus Bratiannu Ionel nélkül

Lázás előkészületeket tesznek a liberálisok a május 4-iki pártkongresszusra, de a pótválasztások miatt valószínűleg későbbre halasztják a kongresszust

Bucuresti-Bukarest, április 3. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A liberális párt vezetősége lázas előkészületeket tesz a pártkongresszusra, amelyet eredetileg május 4-ikére hívtak össze, de amelyet a közbejött pótválasztások miatt valószínűleg későbbi dátumra fognak elhalasztani. Ismerni kell a liberális párt multját ahhoz, hogy a kongresszus jelentőségét, vagy inkább érdekességét megértsük. Bratiannu Ionel idejében csak a legkritikább esetben hívták össze a liberális párt tagjait és vezetőit, de egy ilyen kongresszust — ha Bratiannu ellenében volt — szinte matematikailag pontosan követte a hatalomnak egy előre megadott időpontban való átvétele. Bratiannu Ionel szuverén ura és irányítója volt a liberális pártnak és személyiségének béléget rányomta pártjának minden megvilágítására is. Ezuttal első ízben tartanak liberális kongresszust Ionel nélkül és nem titok, hogy Bratiannu Vintila távolról sem örvend annak a respektusnak és népszerűségnek, mint nagynevű bátyja. A liberális pártban uralkodó vasfegyelem azonban valószínűleg meg fogja akadályozni, hogy az esetleges elégedetlenség kirobbanjának.

Vintila, Duca és Argetoianu

Pedig elégedetlenség van bőven a liberális pártban is. Ebben a pillanatban Bratiannu Vintilán kívül Duca és Argetoianu is vezető szerepet töltenek be a pártban. Mindhármuk mögött egy-egy csoport áll, amelyeknek érdekei nem mindig haladnak egymással párhuzamosan. Duca, a volt belügyminiszter, lemondott egyelőre arról, hogy nyíltan felvegye a harcot a pártelnöki méltóságért és feltétel nélkül követi a közdelembe jobb meggyőződése ellenére is Bratiannu Vintilát. Argetoianu ezzel szemben a nemzetközi bank megalakításánál is tanujelét adta annak, hogy nem respektálja túlságosan a pártfelegymenet és nem tartja magára nézve fölétezőnek a „prin noi in sine” elvét sem, amelyet Bratiannu Vintila alatt báványkint kell tisztelni a liberális pártban. A gazdasági programmal általában baj van. Duca már esztendőök óta igyekszik rávenni főnökét, hogy engedjen merev dogmatizmusából és tanúsítson barátságosabb magatartást a külföldi tőkével szemben. Bratiannu Vintila meg is ígerte ezt annál is inkább, mert felsőbb helyről is intettek hozzá ilyen értelmű megkeresést. A liberális párt vezére állítólag új pártprogramot dolgozott ki, amelyben némi koncessziókat tesz elveiből az új idők szellemének. Hogy mit tartalmaz ez a program, azt senki sem tudja a liberális pártban. Bratiannu Vintila meglepetésnek szánja a kongresszus számára. Az sines kizárva, hogy a várakozással szemben éppen a „prin noi in sine” megerősítését akarja Bratiannu Vintila a kongresszuson proklamálni.

Három vezér, három program

Egyelőre azonban a helyzet az, hogy Bratiannu Vintila minden ígérete ellenére is a gyakorlatban a régi gazdaságpolitikai koncepciót követi, Duca ezzel szemben uton-utófélen hangoztatja, hogy a liberális párt nem ellensége a külföldi tőkének, míg Argetoianu elvben a liberális pártban azonban a külföldi tőkét egy főleg külföldi tőkével működő nagy pénzintézetnek. Programja nincs tehát a liberális pártnak, van ezzel szemben három vezére is, akik éppoly kevésbé szeretik egymást a külső világ mögött, mint amilyen szolidaritásnak igyekeznek mutatkozni a nyilvánosság előtt.

A liberális párt készül a kongresszusra

A liberális pártkör mai közgyűlésén Bratiannu Vintila elnököl. Arcareanu felolvasta a pártkör mult évi működéséről szóló jelentést, majd elparentálták az elmúlt év halottait s megválasztották a klubvezetőséget. Ezután Bratiannu Vintila köszönetet mondott a pártkör tagjainak kifejtett tevékenységükért, hangsúlyozta azonban, hogy a liberálisoknak ma elsősorban az országgal kell törődniük, azután a saját klubjukkal. A pártnak minden erejét meg kell fektetnie, hogy az országot a jelen kormány kezéből kiszabadítsa. A liberális

párt közelgő kongresszusa alkalmából kér mindenkit, teljesítse kötelességét még akkor is, ha áldozatot kell hozni a hazáért.

Bucuresti-Bukarest, április 3. A tegnapi lapok Cihosky miniszter lemondásáról terjesztett híreivel kapcsolatban a Curentul úgy értesül, hogy a lemondás

dás szándéka nem áll az operaházi incidenssel kapcsolatban, hanem Moldovan beszarabiai tartományi igazgató ügyével. Ugyanis Cihosky már korábban kérte Moldovan felmentését, de ez a mai napig nem történt meg. A lap úgy tudja, hogy Maniu tegnap ígéretet tett a hadügyminiszternek, hogy május 10-ig menesztik Moldovant és helyébe Camarasescut fogják kinevezni. Május 10-én ugyanis a kisenevi helyőrség csapatainak fel kell vonulniuk a tartományi igazgatók előtt és a hadügyi vezető körök tiltakoznak az ellen, hogy Moldovan előtt vonuljanak el, akit annak idején dezertálással vádoltak. A „Curentul” híre természetesen megerősítésre szorul.

Szombatra várják Gandhi letartóztatását

Vasárnap egész Indiában megkezdődik a nemzeti ellenállás

Suratban lázasan készítik elő a mozgalmat. Óriási számban jelentkezők az önkéntesek

London, április 3. Achmadabadi jelentés szerint vasárnap, április hatodikán egész Indiában megkezdődik a nemzeti ellenállás. A surati kerületben óriási számban jelentkezők az önkéntesek a polgári ellenállás mozgalmában való részvételre. Az indiai nacionalisták körében is számolnak immár Gandhi letartóztatásával, mert az angolok látják, hogy a Ghandival szembeni kiemelés nem hozza meg a kívánt eredményt, az országos mozgalom életre hívásának elmaradását.

Suratban az ellenállás mozgalmát lázasan készítik elő. Ghandit és társait távozásukkor tizezrekre menő tömeg kísérte a város határáig és a zarandokcsapat távozása után a nép rendben visszatért a városba és szétoszlott.

London, április 3. Ghandi a Young India című folyóiratban írott cikkében felhatalmazza egész India lakosságát a sómonopóliumtörvény ellen április hatodikán kezdődő általános passzív ellenállási mozgalomban való részvételre.

Ghandi és hívei szombaton érik el Combey halászfalunál a tengert és itt kezdenek hozzá a monopóliumtörvényellenes sókitermeléshez. Valószínű, hogy szombaton az első törvényellenes cselekedet után letartóztatják a nacionalista vezetőket.

A Banca Nationala kommunikéje és a kormány ellenkommunikéje a hamis váltókról

A kormány nem fogadja el az állam vagyonába a leszámítás szemponyjából hamis váltókat, amiket ilyenformán az adófizetőknek kell majd megfizetniük

Bucuresti-Bukarest, április 3. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Megirtuk, hogy a pénzügyminisztérium az állam által a Banca Nationalától átvett váltótárcájában hamis, illetőleg értéktelen, nem érvényesíthető váltókat talált több százmillió lej értékben. Madgearu pénzügyminiszter a szenátusban tartott beszédeben, ha burkolt formában is, támadást intézett a Banca Nationala vezetősége ellen e váltók elfogadása miatt. Mint azt már megirtuk, ugynevezett szivességi váltókról van szó, amelyeket egyes liberális bankok nyújtottak be a leszámított összeg kétszeres fedezetűl a Banca Nationalához, és amelyeket a szokásoktól és szabályoktól eltérően ugyancsak leszámított a jegykibocsátó intézet.

Köntörjelzés a hamis váltókról

A pénzügyminiszter bejelentése hatalmas feltűnést keltett politikai és pénzügyi körökben. A Banca Nationala, amelynek vezetőségében a liberális igazgatók dominálnak, hivatalos kommunikékét tett köze, amelyben a nyilvánosság előtt polemizálni kezdett a pénzügyminiszterrel. A kommuniké szerint Madgearu nem állhatta azt, hogy ezek a váltók hamisak volnának, miután a kereskedelmi törvények értelmében a szivességi váltók aláíróit éppoly terheli az anyagi felelősség, mint a többiekét. Ezzel a Banca Nationala elismerte, hogy ilyen váltók valóban léteztek a bank váltótárcájában.

A pénzügyminisztérium ellenkommunikéje

A pénzügyminisztérium nem hagyta válasz nélkül a Banca Nationala kommunikékét. Ugyancsak kommunikékét tett köze, amelyben kijelenti, hogy az ugynevezett hamis váltók bemutatásával tulajdonképpen a leszámításra jelentkező bankokat vádolták meg, amelyeknek vezetői politikai szerepeket töltek, töltenek be. A pénzügyminiszter fel fedezett ilyen váltókat a Banca Nationala váltótárcájában 125 millió 266 ezer lej értékben. Ezeket a váltókat maga a Banca Nationala is semmisen deklarálta, miután pedig ezek a váltók nem szabályszerűek, a leszámítás szemponyjából hamisnak tekinthetők. Nem a pénzügyminisztérium hatáskörébe tartozik a polgári, vagy bünyügyi felelősség megállapítása e kérdésben. Ezzel szemben a pénzügyminiszter leszögezi, hogy nem fogadja az állam vagyonába

ezeket a semmi váltókat, hanem visszaszármaztatja azokat a Banca Nationalának.

Az adófizetők fizetnek rá az üzletre

A hamis váltókat tehát nem az adófizetők fogják megfizetni és így azok vagy a Banca Nationala liberális részvényesét fogják terhelni, vagy pedig azokat a liberális bankokat, amelyek a

váltókat betérjesztették. A „Dimineata” ezzel kapcsolatosan felhívja a pénzügyminisztert, hogy hozza nyilvánosságra, melyek voltak azok a föltöbbi képes fizetőképességű bankok, amelyek liberális politikusok pressziójára visszszámítási hitelt élveztek a Banca Nationalánál, akkor, amikor szolid pénzintézetek a legnagyobb nehézségek közepette kaphattak reeszkompt hitelt.

Budapestet a virágos-májusban keressük fel!

Budapest idegenforgalmának 25 százaléka májusra esik. Színházi és sportesemények, a jubiláris árumintavásár és 50 százalékos utazási kedvezmény várják ez évben is Budapest májusi látogatóit

Érdekes kimutatás jelent meg a Székesfővárosi Statisztikai Hivatal kiadásában. Eszerint Budapest idegenforgalma az év december 31-ig bezárólag összesen 250.000 idegenre volt tehető. Még ennél is érdekesebb talán az, hogy a Budapestet látogató közönségnek közel egynegyed része, pontosabban 60.000 ember az év májusában és pedig a Budapesti Nemzetközi Vásár 10 napja alatt kereste fel a magyar fővárost.

Illetékes helyen most tanulmány tárgyává tették, nem lehetne-e a Budapesti Nemzetközi Vásárhoz hasonló szervezettel és propagandával legalább a tavaszról őszig terjedő néhány hónap alatt állandóan annyi idegent vonzani Budapestre, mint e vásár 10 napja alatt.

A tervet a szakkörök kevés bizalommal fogadták. Szakértők, akik már évtizedek óta foglalkoznak az idegenforgalom kérdésével, megállapították, hogy Budapest és általában Magyarország klimatikus viszonyai mellett, a május hónap a legalkalmasabb az idegenek vonzására. Nem véletlen tehát az, hogy egy a Budapesti Nemzetközi Vásár, mint a vele egyidőben tartani szokott számtalan sportesemény, kulturális és színházi bemutató, stb. éppen május első szombatján, ez évben tehát május 3-án veszi kezdetét. Budapest tényleg ebben az időben a legszebb. Budapestre önzlik ekkor mindenki, aki akar, mint kiállító, vagy kereskedő üzletet kötni, akár pedig mint gazda, vagy talán pusztán csak mint színházi és sporteseményre vágyó ember, rendkívüli, tanulmányos és szívet akar látni.

Az idén különösen nagy előkészületek folynak Budapesten. A Nemzetközi Vásár május 3—12. között fennállásának 25-ik évfordulóját ünnepli. A szokottnál is nagyobb ipari felkészültség, a már jól ismertnél is hatalmasabb külföldi és belföldi propaganda készíti elő ezt az eseményt. Maga a vásár szenzációs lesz. Területe majdnem megduplázódott. A magyar ipar minden szakmája a termelés javát mutatja. Hatalmas pavillonnal Magyarország most először, felvonul az olasz ipar is. Impozáns bemutatóra készül Franciaország, Lengyelország, Jugoszlávia, Görögország és képviselve lesz árujával Európa számos egyéb állama is.

Svédországban is törvényerőre emelték a nyolcórás munkanapot. Londonból jelentik: A svéd törvényhozótestület elfogadta a nyolcórás munkaidő általánossá tételét bevezető törvényjavaslatot.

Konstantinápolyig hosszabbítják meg a Genf-Budapest közötti légi utonalat. Genfből jelentik: A Genf—Zürich—München—Bécs—Budapest légi utvonalat a svájci utasszállító légitársaság Bukaresten át Konstantinápolyig hosszabbítja meg. A gépek az utat többszöri közbenső leszállás után 48 óra alatt teszik meg a genfi tótól Konstantinápolyig. A gépek utakon kívül csomagokat és postát fognak szállítani. A gépek ugyanolyan Fokker-típusú monoplánok, amilyenekkel Lindbergh annakidején az óceánt átröpült.

nal hagyta el Afrikát. — írja Canot — a háposan kiscseleztek az ták a foglyok kar- előg erősek-e és ki- tengeri utat Ameri- hogy a nyomorultak akiket a hosszú fá- zviselt, utközben is k, úgy, hogy akár- lgák egy tekintélyes t utasítani. Hogy munkát ne végezzé- reskedők mindig fel- sebészt, vagy or- tiltott események összeütközésbe ke- tettek a hajóutra, esleges élesztőszerek hogy a boldogtalan ak megbirkóztak a t, vagy pedig a rab- asztották a legenge- i könnyítést adtak en ez a „bizalmi em- naga honfitársai fe- bacsát. Érthető, ha között nem egyszer gályok ütöttek ki a k ötöd része elpusz- sokkal nem csinál- orvos helyett a ka- eséltent szemügyre, le és bedobta a ten- ha a rabszolgahá- rói voltak a cipák, eknél is jobban fél- angol hadihajóktól, legénysége röviden tyakkal, amelyek apányok azonban k meg az angol tör- val, ha hajóikon- ak akadtak. Hogy megmeneküljenek, gy a megbilineselt t feloldják, ha an- t fel.

kapitány borzal- be Canot. Homans rabszolgahajója- non, amikor egy- adihajó szegődött szello miatt csak az angolok a rab- lébe férközni. Ek- y kanyarodjon fe- gbeesett helyzeté- 90 rabszolgát a fe- natrózai a négere- an a hajó hatal- Nehány pillanat pacsa lebozsátko- és az est sötéte- üvöltöző, halálra az angolok a fe- ns vigyorogva fo- ott hajójára, ame- ger sem volt. Az ezta a 600 négert hol egytől-egyig

már nem olyan lt évszázad köze- zolgakereskedelm- t és a Népszöve- tetlen volt azok- emben, amelyek szolgaságot nem- gi érdekből istá-

Éghegyek orult

„Alaunis” nevű el hagyta Do- delé hajozzon. A ron jelezte, hogy a nagy zaton ek közé szorult. szik számára az azt jelezte a hajó m elmult, a jég- vábsziklott, de szedelemben van. örben vették kö- utnak is indult megmentésére.

líthétszázazerre élküliek száma 3. A kereskedel- tai szerinti az inden ötödik al- nyér nélkül áll, a most 3 millió

baloldali pártjai zehívását kéri- zejm baloldali rnyítottak be a melyben a tör- kívüli ülésszak- telmezték.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Strada Matei Millo 6.
Az Uj Kelet cikkeit utánnyomását csak forrás megjelölésével engedjük meg.

A Palesztinahivatal közleményei.
A konstancai Palesztinahivattól nyert értesülésünk szerint a legközelebb Palesztinába induló hajó az Alesia, mely április 12-én indul a konstancai kikötőből.

A kolozsvári zsidó nőegylet tevékenysége.
A kolozsvári Izr. Nőegylet folyó hó 6-án, vasárnap délután 5 órakor tartja meg táncos tevékenységét a Newyork nagytermében Samuel Hermin hegedű és Útő Mária zongoraművész nő közreműködésével. Mianth meghívót nem bocsátunk ki, ezután kér minél számosabb megjelenést a rendezőség.

Újra elsüllyedt a japán partok mellett egy hajó és száz ember a tengerbe fulladt.
Berlinből jelentik: Tokiói jelentés szerint a japán partok közelében egyik utasszállító gőzös elsüllyedt. Utasai közül mintegy százat nem tudtak kimenteni a tengerből.

Gabonaexport-kartell a dunai államokban.
Budapestről jelentik: Magyar agrár részről már hónapokkal ezelőtt indult ki a jugoszláv-román-magyar agrár-export szervezkedésnek ötlete. Jugoszlávia mezőgazdasági körei ebben az ügyben Budapesten tárgyalásokat folytatnak. Mint Belgrádból jelentik, nemsokára meg is alakul a termélexport részvénytársaság 100 millió dinár alaptőkével. Ennek kilencven százalékát az állam fogja fizetni. Az új export-szervezetet a kivittet bizományi üzletként fogja lebonyolítani.

Fel akarták robbantani a hamburgi Tietzárúházat.
Hamburgból jelentik: A Tietzárúház ellen merényletet kíséreltek meg. A második emeleten elhelyezett dinamitpatron este félhét tájban explodált s a helyiségekben nagy anyagi károkat okozott. A robbanás következtében senki sem sérült meg. A rendőrség nyomozza a tettet.

Angliában megszüntetik a nyomortanyákat.
Londonból jelentik: Az angol kormány a napokban bejelentette, hogy haladéktalanul hozzájárul a nagyvárosok nyomortanyáinak eltüntetéséhez. Erre a célra negyven éven keresztül évenként kétszáz ezer font sterlinget irányoz elő. Ebből az összegből száz ezer számára új és egészséges lakásról gondoskodnak minden évben. A lakásépítéshez szükséges területeket kényszerkiszájtás útján szerzik meg.

HAGADAH kitűnő magyar vagy német fordítással, albumalaku 31x24 cm., óriásbetűvel, 15 pompás egész oldalas színes képpel, finom és tartós kiállításban 200 lej (vidékre portó) az Uj Kelet könyvosztályában.

A villamos „lávalbalátó” magyar feltalálóját nagy ünneppel fogadják Pesten.
Budapestről jelentik: Mihály Dénes holnap érkezik Berlinből Budapestre. A külföldön világhíressé vált magyar feltalálót feldíszített pályaudvar fogadják s érkezésekor a kormány is képviseltetni fogja magát a fogadtatásánál.

Megjelent a Rudolf Mosse-cég 1930. évi román és világgazdasági katalógusa.
A bel- és külföldi sajtó legújabb kiadványai között mindig a Rudolf Mosse világgazdasági katalógusa. A napokban jelent meg éppen a világgazdasági katalógus 56-ik s a romániai katalógus 6-ik kiadása. Az izléses kiállítás és reprezentatív külsejű munka előszavában áttekintést kapunk a Mosse-cég nemzetközi hálózatáról. A katalógus bevezető cikke szemléltető képet nyújt a vállalat rendkívüli aktivitásáról. A Mosse-cég ma már a világ legnagyobb hirdetői üzeme, működési területe kiterjed egész Európára s széleskörű tevékenysége a bel- és külföldön mutatja éppen, hogy a reklámnak milyen nagy jelentősége van a kulturálmok gazdasági életében. A katalógus szövegrésze gazdag térkép-anyaggal egészül ki, mely felöleli egész Németországot s az összes európai államokat is. Végül mintaszerűen áttekinthető módon mindenről tájékoztatást nyújt, amit a hirdetőnek a lapok és folyóiratok hirdetői részére nézve tudni kell. Pontos tájékoztatást ad a napilapok és folyóiratok példányszámáról. A reklámtervezők összeállításához tehát nélkülözhetetlen utmutató ma már ez a katalógus is, mely szemléltető képet nyújt Románia lapviszonyairól és sajtószolgálatáról.

A romániai cionista szervezetek legfőbb tanácsának hivatalos nyilatkozata a Shaw bizottság jelentéséről

Macdonald az alsóház szombati ülésén nagy expozé fog tartani a kormány Palesztina politikájáról

Bucuresti-Bukarest, április 3. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A cionista szervezetek legfőbb tanácsa az alábbi közleményt adta ki:

A romániai cionista szervezetek bukaresti központjához megérkezett az első hivatalos értesítés Londonból a Shaw-bizottság jelentésére vonatkozólag. Ez az értesítés megállapítja, hogy a bizottság túllépte hatáskörét a zsidó bevándorlás szabályozására vonatkozó ajánlásaiban és általános elégedetlenséget keltett jelentésében az a része is, amely a zsidó kolonizáció feltételeit foglalkoztatja. Amit a bizottság a bevándorlással kapcsolatban ajánl, ellentétben áll a mandátumban leszögeztet alapelvvel. A jelentés további részében megállapítja, hogy a zavargásokért az arabokat terheli a felelősség és leszögezi, hogy a felelősség jelentős

része a főmuftira hárul. A palesztinai kormányt a Shaw-bizottság nem találja bűnösnek, de arra a konklúzióra jut, hogy kockázatos és elhibázott volt redukálni a helyorség létszámát, a palesztinai rendőrség pedig megbízhatatlan.

Shnell munkáspárti képviselő külön véleményét jelentett be és megállapította, hogy az arab vezetőket jóval nagyobb mértékben terheli a felelősség, mint ahogy azt a jelentés elismeri.

Macdonald miniszterelnök az alsóház szombati délutáni ülésén a jelentés alapján nagy politikai expozé fog tartani az angol kormány Palesztina-politikájával kapcsolatban. A cionista szervezet vezetője a miniszterelnök kijelentéséről teszi függővé további magatartását.

Bizalmat szavaztak a Brüning-kormánynak

Berlin, április 3. A birodalmi gyűlés a kormánynyilatkozat feletti vita lezárása után 252 szavazattal 187 ellenében elvetette a birodalmi kormány ellen előterjesztett bizalmatlansági indítványokat s a kormánynak bizalmat szavazott.

Brüning kormányának élete így tehát átmenetileg biztosítva van. Az ellenzéki pártok egyményike ugylátászik, nem tartotta szükségesnek az új német kormány momentáni leszavazását, hanem megvárja a pénzügyi javaslatok beterjesztését és megszavazását, amelyeket abban az esetben is életbe léptettek volna, ha a Brüning-kormány-

nak bemutatkozása alkalmával bizalmatlanságot szavaztak volna. A német alkotmányban, ugynevezett szükség-renddel életbe léptetésére vonatkozó szakasza ugyanis erre felhatalmazza a köztársasági elnököt.

A Brüning-kormány elleni harc minden valószínűség szerint a munkanélküliség esetére szóló biztositási törvényjavaslat benyújtásakor fogja kezdetét venni. A szocialisták erre a küzdelemre erősen készülnek és az erőviszonyokból ítélve, valószínűleg le is fogják szavazni Brüning kormányát.

A levegőben fognak átrakni a postai szállítmányokat

Egy német mérnök szenzációs találmánya

Berlin, április 3. A berlini repülőter, Tempelhofban érdekes kísérletekkel próbálkoztak jó sikerrel. A repülők azt próbálták ki, vajon lehet-e fenn a levegőben egyik repülőgépről a másikra átrakni a postai szállítmányokat. Walter Angermund mérnök ugyanis néhány hónap előtt ugynevezett kengurukészüléket talált fel, amelynek az lenne a feladata, hogy a levegőben is lehessen lebonyolítani az átrakódás műveletét. Angermund apparátusa főleg messzire kinyújtható karokból áll, amelyek felveszik és leadják a küldeményeket. A tempelhofi repülőteren egy kis-kaliberű léghajón és egy repülőgépen próbálták ki a találmányt. Angermund

készüléke a repülőgépre volt felszerelve, amely a léghajó felé igyekezett. Itt a gép meglasztotta a repülését és át-nyújtotta a készülék karját a lassujárású léghajó felé, amellyel gyorsan kicserélték egymás küldeményeit. A kísérlet nagyszerűen sikerült és azt hiszik, hogy a készüléket átkombinálva, alkalmazni lehet majd vasutakon és gőzszőkön is.

Érdekes, hogy hasonló kísérletezések már évekkel ezelőtt történtek Údet repülő-készülékével. Ez a készülék azonban nem vált teljesen be és az osztrák Údet nem dolgozott találmánya megjavításán.

Egész Dánia ünnepli Andersen születésének 125-ik évfordulóját.
Kopenhágából jelentik: Andersen meseköltő születésének 125-ik évfordulóján a dán főváros zászlószólt öltött. Az iskolákban méltatták Andersen jelentőségét. Délután a városháza előtti téren ünnepély volt, melyen mintegy ötvénezer ember részt vett a kegyelet adóját a nagy meseköltő iránt. A városi tanács ma 4000 gyermeket megvendéglent. A meseköltő szülővárosában, a Fyen kerületben lévő Odenseben is volt ma ünnepség, de ott még nagyobb szabású ünnepséget rendeznek Andersen emlékére július hónap folyamán.

Eljegyzés.
Altmann Anna Oradea-Jeruzsálem és Roth Jenő Pozsony-Jeruzsálem jegyzése. (Minden külön értesítés helyett.)

Útcai harc két elbocsájtott tanítónó miatt.
Berlinből jelentik: A Berlinhez tartozó Neuköln városrészben két kommunista tanítónó elbocsájtása miatt nagy zenebona keletkezett. Több száz főnyi zenebona ugyanis tegnap az iskolák elé vonult és tüntetve a tanítóknak mellett, megakadályozta, hogy a gyermekek az iskolába belépessenek. A gyermekek hazaszaladtak és most már a szülei kíséretében tértek vissza. Az iskolaépület előtt azonban igazolóbizottságok álltak, amelyek a szülőket sem akarták keresztülgéni. Verekezés keletkezett és a közben értesített rendőrség is beavatkozott a verekezésbe. Egész sereg embert súlyos sérüléssel a kórházba kellett szállítani.

103 éves korában nyíráfta bubira a haját.
Londonból jelentik: Mrs. J. Morrell bournemouthi özvegy magánzónó most töltötte be 103. esztendőjét. Mrs. Morrell magas kora ellenére is élénk érdeklődéssel viseltetik a női divatok iránt. Hogy a rövidhajú hóbortban sem maradjon a divat mögött, haját a bournemouthiak nagy gaudiú mára bubira nyíráfta.

„Szövetkezeti mozgalom a szocializmus szemponjából”
cimen tartja folyó hó 4-én, pénteken este 8 órai kezdettel előadását Jöcsák Kálmán a Magyarok Szakszervezetében, Str. Cogalniceanu (volt Farkas-utca) 7. szám alatt. Szabad bemenet.

Szétosztották a Hindenburg-alapítvány összegeit.
Berlinből jelentik: A Hindenburg-alapítvány ezidei szétosztása megkezdődött. Hadirokkantak és árva között ezuttal 450 ezer márka kerül szétosztásra.

Megkezdődött a népszámlálás az Egyesült-Államokban.
Newyorkból jelentik: A népszámlálást az Egyesült-Államok területén tegnap beindították. Százhuszezer népszámlálási biztos állott munkába 23 nyelven írt kérdőívekkel. A kérdőívek ezuttal kiterjeszkednek a gazdasági viszonyok iránti válszadásokra is, különös tekintettel a munkanélküliség kérdésére. Az Egyesült-Államok lakossága a tíz év előtti népszámláláskor 105 millió volt. Az ez idő alatti szaporulatot 17 millióra becsülik.

Istentisztelet.
Szombaton, április ötödikén a kolozsvári ortodox zsidó nagytemplomban délelőtt tíz órakor Glasner Akiba főrabbi sabbat-haggadoli beszédet tart.

Kiüritik a jöváteteli bizottság palotáját.
Párisból jelentik: A jöváteteli bizottság palotája kiürités alatt áll. Az irattárat már tegnap nagy teherkocsin elszállították a palotából.

Végleg flamand lett a genti egyetem.
Brüsszelből jelentik: A szenátus megszavazta a genti egyetem flamand-dá tételét. Az erre irányuló törvényjavaslatot a képviselőház már hetekkel ezelőtt elfogadta.

Huszmillió fontot szavaztak meg Ausztráliában a gabonatermelés fokozására.
Londonból jelentik: Melbourne-ből jelentik, hogy a délaustráliai államok törvényhozása huszmillió fontot szavazott meg az ausztráliai gabonatermelés fokozásának elősegítésére.

Stockholmban nemzetközi iparművészeti kiállítás lesz.
Párisból jelentik: Stockholmban május végén nemzetközi iparművészeti kiállítás nyílik meg, amely október végéig lesz nyitva.

Változatlan az angol bankkamatláb.
Londonból jelentik: Az Angol Bank mai fótanácsi ülésében a bankkamatláb változatlanul 3 és fél százalékban állapították meg.

Bomba a versenystállótulajdonosnak.
Párisból jelentik: Egyik versenystállótulajdonosnak csomagban robbanószer explodált, de csak könnyebben sebesítette meg a csomag címzettjét. A rendőrség megindította a nyomozást.

Meghalt Németország egyik legöregebb embere.
Berlinből jelentik: Flensburgban ma meghalt 104 éves korában a német birodalom egyik legöregebb embere, aki ugy a Dániával, mint Franciaországgal szemben folytatott háborukat végigküzdötte.

Már el is ítélték a budapesti munkanélküli tüntetőket.
Budapestről jelentik: A tegnapi munkanélküli tüntetésekkel kapcsolatban 61 embert állították elő. Közülük ötvenégyet már el is ítélték 5-15 pengős pénzbírságra, ötöt felmentettek és két fiatalokot átadta a fiatalokruak bíróságának.

Kivégeztek egy párisi mészároslegényt.
Párisból jelentik: Marcel Morrice 19 éves mészároslegényt, aki egy öregasszonyt megölt és kirabolta s a kirabolás halálraítélésével kapcsolatban beadott kérvényi kért elutasították, ma kivégezték.

Módosítani fogják a közigazgatási reformot.
Bukarestből jelentik: Mianth a közigazgatási reform alkalmazásáról több prefektus részéről olyan jelentések érkeztek, hogy a törvény néhány rendelkezése nem mindenütt alkalmazható, a miniszterelnök és a belügyminiszter bizottságokat fognak kiküldeni ezeknek a kérdéseknek tisztázására és amennyiben tényleg szükséges forog fenn a törvény módosításának, úgy azt Stere véleményének kikérése után meg is fogják tenni.

Bulgária demarsot intéz Romániához?
Bukarestből jelentik: Szófiai jelentés szerint dobrudzsai bolgárok egy küldöttsége megjelent Buroff bolgár külügyminiszternél, akitől intervenciót kértek a román kormánytól és a nagyhatalmaknál a Cadrilaterben történt események miatt, ahol tudvalevőleg a román telepesek és a bolgár lakosság között véres összeütközés volt. Buroff ígéretet is tett az intervencióra. Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy a dobrudzsai diákok tiltakozó gyűlést is tartottak Szófiában a cadrilateri incidens miatt.

Az angol alsóház ma megszavazza a szentörvényjavaslatot

London, április 3. Az alsóház éjszakai ülésén befejezték a szentörvényjavaslat bizottsági tárgyalását. A mai éjszakai ülésen a javaslatot harmadik olvasásban fogadják el, úgy hogy a lordok háza elé kerülhet.

NYILTTÉR

FELHÍVÁS!
Ügyfeleim Székely János és Varga Ferenc, a Varga Testvérek kávéházát szándékoznak átvenni. Felkérem a fentnevezett cég üzleti hitelezőit, hogy követeléseiket nálam 8 nap alatt bejelenteni sziveskedjenek, mert a később tett bejelentéseket ügyfeleim nem fogják tudomásul venni.

Dr. Spitzer József, ügyvéd
Cluj, Str. Baritia 16/a.

E rovatban közöltékért felelősséget nem vállal a szerk.

Husz

Bucuresti-Bu
államokban ma a köztisztviselési akció program nem mégis keresztüépítési akció adatok szólnak. A Köztisztviselariatilor 9-én tartott jegyzőkönyvet pénzügyi tranzakciók részletei a vanosságra. A kezéket szegőkálja teljes egy 160 millió francia frank egyezményeket fiktált ezek sze

★
Élet
Műveltség
Világ
Fizika
Történelem
Medicina
Jogtudomány
Gyógyászat
Sport

Az össze

G

T.

Ezennel előfizetési ár... hogy a mások jelenésekor f... nik, ahová a

Szombaton, április 4-én ortodox zsidó előtt tíz órakor... sabbat-hagga-

tételi bizottság... A jóváhagyás... alatti áll... gnap nagy teher... a palotából.

lett a genti egye... entik: A szenátus... egyetem flamand... ranyuló törvényja... ház már hetekkel

tot szavaztak meg... bouatermelés foko... lentik: Melbourne... delausztraliai álla... huszmillió fontot... sztralián gabonater... lösegítésére.

nemzetközi iparmű... Párisból jelentik:... vögen nemzetközi... litás nyílik meg... ig lesz nyitva.

angol bankkamat... entik: Az Angol... ülésében a bank... lannal 3 és fél szá... k meg.

nyistálló tulajdonos... ik: Egy verseny... esomagban robba... postán. A robbanó... sak könnyebben se... magaimzettjét. A... tta a nyomozást.

etország egyik leg... Berlinből jelentik:... meghalt 104 éves k... dalom egyik legöre... y a Dániával, mint... szemben folytatott... dította.

ek a budapesti mun... t. Budapestről jelen... nkanélküli tüntete... a 61 embert állítot... vemégyet már el is... s pénzűrságra, ötöt... fiatalokot átadak... szagának.

gy párisi mézárós... entik: Marcel Mo... roslegény, aki egy... t és kirabolt s aki... el kapcsolatban be... st elutasították, ma

éjük a közigazgatási... ból jelentik: Miután... form alkalmazásáról... zéről olyan jelent... t a törvény néhány... mindenütt alkalmaz... nök és a belügymi... at fognak kiküldeni... nek tisztázására és... eg szükségére forog... dosításának, úgy azt... k kikérése után meg

arsot intéz Románia... jelentik: Szófia-i je... ndzai bolgárok egy... ent Buoff bolgár... . akitől intervenciót... emányról és a nagy... drilaterben történt... ahol tudvalevőleg a... s a bolgár lakosság... ütközés volt. Buoff... intervencióra. Ezzel... tik, hogy a dobrud... zó gyűlést is tartot... drilateri incidens

ma megszavazza a... nyjavaslatot

E. Az alsóház éjszakai... a szenttörvényjavaslat... asat. A mai éjszakai... ot harmadik olvasás... gy hogy a lordok

LETTER

releim Székely János és... Testvérek hávéházát szán... kérem a fentnevezett cég... követeléseiket nálam... szíveskedjenek, mert a ké... tet ügyfeleim nem fogják

pitzer József, ügyvéd... uj, Str. Baritui 16/a.

zöltekért felelősséget

k.

KÖZGAZDASÁG

Husz milliárdos külföldi kölcsön a romániai lakásépítésre

Megkezdik a tiszviselő házak építését. Megalakult a Romániai Építőipari Erdekeltségek Szövetsége

Bucuresti-Bukarest, április 3. Más államokban már régebben végrehajtották a köztisztviselők számára a lakásépítési akciót, de sajnos, nálunk ez a program nem valósult meg. Talán most mégis keresztülvisszik a nagyszabású építési akciót, amelyről a következő adatok szólnak:

A Köztisztviselők Bankja, a Banca Salariatilor Publici S. A. R. március 9-én tartott rendes évi közgyűlésének jegyzőkönyve egy országos jelentőségű pénzügyi tranzakciót ratifikált, amelynek részletei eddig nem kerültek nyilvánosságra. A jegyzőkönyv a következőket szegi le: „A közgyűlés ratifikálja teljes egészében a külfölddel egy 100 millió dollar, mint a 400 millió francia frankra vonatkozólag létrejött egyezményeket”. Egy tranzakciót ratifikált ezek szerint a Banca Salariatilor

Publici, mely 20 milliárd lejes összegről szól. Minden valószínűség szerint a tranzakció vonatkozásban áll a tisztviselői lakásépítkezésekre vonatkozó új törvénnyel.

Bukarestben megalakult a Romániai Építőipari Erdekeltségek Szövetsége, amelyben a romániai téglakartell és az ország összes építési vállalkozói, építőanyagkereskedői és az építőanyagtermelők vesznek részt. Az alakuló gyűlésen memorandumot fogadtak el, amelyet a régénstanáshoz és a kormányhoz terjesztenek. Rámutatnak arra, hogy az állami tisztviselők számára feltétlenül szükséges a lakásépítés, amelyet huszmilliárdos külföldi kölcsönrel kell megvalósítani és erre vonatkozólag már meg is kezdték a tárgyalásokat, amelyek jó eredménnyel fognak végződni.

- Életrajzok, Irodalom, Művészet, Népesedés, Világmozgalom, Fizikai ismeretek, Természetismeretek, Mechanika, Villamosság, Jogtudomány, Orvostudomány, Gyermeknevelés, Kosmetika, Sport, Közmondások, Idegen szavak.

Az összes emberi ismeretek tárháza az egykötetes

GENIUS KIS LEXIKONA

mely április hó 30-ig 420 lejes előfizetési árban rendelhető meg

40.000 cikkben, 110.000 sorban, 1600 hasábon, mintegy 800 ábrával és mellékletekkel szemléltetve ismerteti a világ nagyjainak életét, a földrajzi alakulását, a történelmet és minden egyéb tudományt, de tökéletes tanácsadója a gyakorlati életnek is.

A dus aranyozásu, tartós egyszívazonkötésű kötet előfizetési ára fizetendő: a megrendeléskor 140 lei, április 30-án 140 lei és a könyv megjelenésekor az utolsó 140 Lei. Megjelenik 1930 május 15-én.

Megjelenés után a mű bolti ára 560 Lei

Előfizetést elfogad az

Itt levágandó és külön borítékban beküldendő

MEGRENDELŐLEVÉL

T. „Uj Kelet” kiadóhivatalának, Cluj

Ezennel megrendelem a GENIUS KIS LEXIKONA című művet 420.- lejes előfizetési árban; egyidejűleg beküldtem 140.- lejt és kötelezem magamat, hogy a második részletet április 30 ig, az utolsó 140.- lejes részletet a könyv megjelenésekor fizetem. Szállítást a Novitas K. T. által Cluj (Calea Victoriei 35) történik, ahová a második és harmadik részlet is fizetendő.

aláírás

pontos cím

A Morgan csoport 6-7 milliárdot akar beruházni a romániai telefonhálózat ujjáépítésébe

Nem emeli a telefon- és táviró-tarifát

Bucuresti-Bukarest, április 3. A Dimineata értesülése szerint a liberális párt végrehajtó-bizottsága tegnap állást foglalt a telefon- és táviró koncesszió-pálása ellen. A liberális párt magatartása csak elvi volt, mert mostanáig még nem vitatta meg az ajánlat feltételeit, amelyeket a kormány hajlandónak látszik elfogadni.

A Morgan-csoporthoz tartozó Electrical Company ajánlatáról van szó. Ez a csoport magához ragadta Németország számos nagy villamossági vállalatát és néhány hónappal ezelőtt megvette a berlini A. E. G.-t is. Oriási tőkével és a világ legnagyobb villamossági gyárával rendelkezik az Electrical Company és piacot keres termékei számára, még akkor is, ha csak mérsékelt jövődelmezőségre számíthat. A Morgan-telebanktrószttal fontossága garantálja természetesen ennek az ajánlatnak kétségtelen komolyságát.

Ha a Morgan-csoporttal a megállapodás létrejön, akkor Morganék kétmilliárd lejt jegyeznek a mezőgazdasági hitelintézet alapítójából. Így a mezőgazdasági hitelintézet, amely azon az uton van, hogy megalakuljon, képes lesz megfelelni annak a célnak, amelyre

alapították. Ezt a kétmilliárdos kölcsönt hosszú lejáratra adnák, szerény kamattal.

A szerződés feltételeire nézve a Dimineata a következőket tudta meg: A Morgan-csoport kötelezi magát, hogy a telefon jelenlegi előfizetési díját és általában a telefon- és táviródíjakat nem növeli. Egy év alatt valamennyi külföldi hálózattal meg lesz az összeköttetés, földalatti kábelvezeték révén. Így aztán lehetővé válik a beszélgetés bármely évszakban és ugyanakkor Bukarest beszélhet bármelyik fővárossal, még Londonnal is.

A társulat kötelezi magát, hogy három éven belül Romániának valamennyi községében telefonállomást rendez be, még akkor is, ha a községben csak egyetlen telefonelőfizető akadna. A jelenlegi használt anyagot, amely megakadályozza a telefon normális működését, ki fogja cserélni az Electrical Company. Mindezzel a munkával hat-hétmilliárd lejt beruházás jár, ami sok munkást juttatana kenyérhez. Állítólag a régénstanács is méltányolja ezt és valószínű, hogy a terv, egyes körök kifogásai dacára is — valóssá válik.

Huszezer lejes számláig bélyegben is lehet róni a proporcionális illetékeket. Az állami szállítók körében több panasz merült fel amiatt, hogy a proporcionális illetékek pénzbeni kifizetése rendkívül megnehezíti a kiutalt járandóságok kézbevételeit. A pénzügyminiszter erre való tekintettel elhatározta, hogy megengedi az államal szerződéses viszonyban lévő szállítóknak, hogy 20 ezer lejnél alacsonyabb számlakövetelésnél a proporcionális illetékeket bélyegben is le lehessen róni.

Tárgyalások az angol bányáiparban. Londonból jelentik: A bányatulajdonosok és munkásaiknak képviselői között tárgyalások folynak a 14 napos bérperiódus tárgyában. Ezt az új intézkedést szükségessé teszi a hét és félórás munkabeosztás. Ugyanez a bizottság fog tárgyalni az új bérrendszerrel és pedig azonnal, mielőtt az alsóház elfogadja a szenttörvényt. Az iparban megkötött bérszerződéseket az elmúlt évben nem ratifikálták és provizóriumnak tekintik mindaddig, amíg meghozzák a szenttörvényt. Valószínű, hogy a bányatulajdonosok, tekintve a munkaidő redukcióját, eszékenteni akarják majd a béreket is. Ezzel szemben a szakszervezetek képviselői rámutatnak azokra az előnyökre, amiket a bányatulajdonosok szereznek az új bányatörvény révén.

A cseh-szlovák bankok és a leszállított kamattal. Prágából jelentik: Az amerikai és angol, továbbá a német jegybankok kamatlabának leszállítása néhány cseh-szlovák pénzüntézetnél különböző visszaélésre adott okot. A prágai Nemzeti Bank vezetősége ebben az ügyben konferenciát tartott és elhatározta, hogy ebben az ügyben anketót hív össze, mert meg akarják kímélni az ország közigazdaságát a tisztességtelen verseny következményeitől. A Nemzeti Bank április közepén fogja megtartani ezt a gyűlést, de közben a többi bankok is saját hatáskörükben megtárgyalják azokat a módokat, amelyek révén rendezhető lesz ez a kényes kérdés az országban.

Szokatlan áremelkedések a külföldi értékpapírhozon. Amszterdamból jelentik: A holland értéktőzsdéken szokatlan áremelkedések mutatkoznak. A Niederland-ache Kábel felszökött 408 forintról 432-re, a Philips 443-ról 459-re, a dohánypapírok 387-405-re. A brüsszeli tőzsdén szintén hasonló tendenció mutatkozik. A Brasilian Traction papírjai 1565-ről felszöktek 1622-re. A Heliopolis 2565-ről 2610-re, a Congo Fond 12.650-ről 12.925-re, a Noel Sort 12.125-ről 12.475-re. A londoni tőzsdé szintén jól alakul. A textíllárak közül Bleachers 22 fontról 23-ra emelkedett, a Brodford Dyers 27 font 6 shillingről 28 font 3 shillingre, a Calico Printers 13 font 7 sh.-ről 14 font 9 sh.-re emelkedett. Ugyancsak emelkedtek a svájci papírok is. A Franco Suisse 563-ról 587-re emelkedett, a Creuger & Toll 761-ről 793-ra emelkedett. A Reassurance Suisse 4350-ről 4400-ra, a Schap Lyon 1560-ről 1625-re, az Urikány 108-ról 114-re emelkedett.

Krisis az angol textiliparban. Londonból jelentik: Anglia gyapot- és gyapjúipara súlyos bérválsággal küzd. Az 1930 első negyedében közel százezer munkást építettek le a gyapotiparban. Ezt a leépítést főleg a gyapotgyártás terén mutatkozó stagnálás okozta. Az indiai zavaros helyzet ugyanis az exportot nagyon befolyásolta. Bradfordban a gyapjúiparban bérkonfliktus tört ki, mert a vállalkozók le akarják szállítani a munkások bérét. A redukcio a heti munkások bérénel 9 és egynegyed százalékot redukciót terveztek, az akkort munkánál 8 és háromnegyed százalékot. A szakszervezetek képviselői belemenek elvben ugyan a redukcioba, de nem ilyen nagyméretűbe. A konfliktus 200 ezer textilmunkást érint.

A CFR újjászervezi üzemait. Bukaresti tudósítónk jelenti: A CFR vezérigazgatósága tegnapra Bukarestbe értekezletre hívta össze a CFR üzemének vezetőit, hogy az üzemek reorganizálásának részleteit megbeszéljék. Az értekezleten kiderült, hogy az anyagi kiadások az összes üzemeknél nagyobbak, mint a személyi kiadások s ezért a CFR valamennyi üzemre ráfizet. Elhatározták, hogy a személyi kiadások rovására az anyagi kiadásokat emelik és az összes lokomotív- és vagonjavításokat saját üzemből végzik el. Így legalább nem lesz szükség az állami üzemek leépítésére és a munkások elbocsátására.

Nehézségekre ütközik az állatexportörök szindikátusának megalakítása. Bukaresti tudósítónk jelenti: Az állatexportörök szindikátusának megalakítása nehézségekre ütközik. Ezt az erdély és bukovinai állatexportörök magatartása idézte elő, akik a regionális szindikátusok mellett foglaltak állást. A bányai exportörök elvben hozzájárultak az országos szindikátus megalakításához, azzal a feltétellel, hogy Temesváron expozitúrát létesítsenek. A földművelésügyi miniszter Christea Tiberiu temesvári állategészségügyi főfelügyelőt bízza meg azzal, hogy a differenciákat kiegyenlítsse. Addig is a szindikátus megalakulása és az alapszabályok elkészítése elmarad.

Apróhirdetések

CLUJ KÖZELÉBEN levő község orthodox köztisztviselője keres könyvelésben jártas tisztviselőt azonnali bérlésre. Pályázatokat „Megbízható” jellege alatt a kiadóhivatal továbbít.

Masamódleányt keresek vidékre. Cím a kiadóban.

ÓVADÉKKÉPES volt vidéki kereskedő raktárnoki vagy felügyelői, esetleg más hasonló állást keres. „Megbízható” jellegére a kiadóba.

GYAKORLOTT KÖNYVKÖTŐSEGÉDEK állandó alkalmazást nyerhetnek nagy könyvkötőüzemben. — Ügyes, szorgalmas munkások adják le ajánlatukat a lap kiadóhivatalába „J. B.” jellege alatt.

NAPONTA frissen fejt kóser tehén- és bivalytej, tejszín, tejföl, vaj és túró, valamint csecsemőknek és betegeknek állandóan egy tehéntől fejt friss tejet kapható Schwartz Ignác-nál, str. Iuliu Maniu (v. Szentegyház u.) 24 szám.

Színház—Művészet

A Magyar Színház Irodájának közleményei: CSUNYA LÁNY.

Öt egymástáni estére van kitűzve a legragyogóbb, leghíresebb operette-ujdonságnak, a „Csunya lány”-nak az előadása. Premiére holnap (szombaton) este. A budapesti színházi évad diadalmas sikerű újdonsága volt a „Csunya lány”. Ötven előadást ért ott meg s mindig zsúfolt nézőtér előtt adták. Európa és Amerika minden nagy városának operette-színpadá megcserezte a „Csunya lány” előadási jogát. A „Csunya lány” briliáns szereposztásban, gondos előkészületek után pazar külső kiállítás keretében kerül színre.

Aranyzörű bárány 50, 40, 30 20 és 10 lejes helyárakkal. Vasárnap délután fél 3 órakor Móra Ferenc és Vincze Zsigmond színmagyar poétikus új operetteje, az „Aranyzörű bárány” kerül színre nagyon olesó mozi-helyárakkal.

Vasárnap délután a „NEWYORKI PARDUC”.

Szenzációs amerikai filmujdonság a Magyar Színházban.

Vasárnap délután 5 órakor és este 7 órakor nagyszabású hatalmas film-premiére lesz a Magyar Színházban. Romániában először kerül itt vetítésre a „Newyorki párdue” című izgalmas kalandor-történet Billie Doov-ral a főszerepben. Mellette pedig a „Köké ébredése” és „Bobby és társai” című amerikai burleszkok fogják kiegészíteni a gazdag műsort. Helyárak 30, 20 és 10 lej. Vasárnap délelőtt tizenegy órakor:

AMSTERDAMI ZSIBÁRUS.

Helyárak: 10, 15 és 20 lej.

Nagy műsora lesz vasárnap délelőtt a Magyar Színházban. A műsor fénypontja az „Amsterdami zsidóbarát”.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Pénteken este háromnegyed 9 órakor: Taposó malom. (Bárd Oszkár-nak új, Budapesten nagy sikert aratott 4 felvonásos darabja. Poór Lili felléptével. Először. Premiére bérlét 36. szám. Sorozatszám 264.)

Szombaton d. u. fél 3 órakor: Légy jó mind halálig! (Ifjúsági előadás nagyon olesó helyárakkal. Bevezető előadást tart dr. Rácz József. Sorozatszám 266.)

Szombaton este 9 órakor: A csunya lány. (A budapesti színházi évad legnagyobb sikerű operette-ujdonsága. Először. Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Solthay György, Tompa, Iház felléptével. Premiére bérlét 37. szám. Sorozatszám 267.)

Vasárnap d. u. fél 3 órakor: Aranyzörű bárány. (Operette-ujdonság. Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Solthay György, Iház, Réthely, Selmecezy fellépésével. Nagyon olesó mozi-helyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 268.)

Vasárnap este 9 órakor: A csunya lány. (Operette-ujdonság, 2-odszor. Bérlétszűnetben. Sorozatszám 269.)

Hétfőn, április 7-én este háromnegyed 9 órakor: A csunya lány. (3-adszor. Napi bérlét 35. szám. Sorozatsz. 270)

Kedden, április 8-án este háromnegyed 9 órakor: A csunya lány. (4-edszer. Napi bérlét 35. sz. B. Sor. szám 271.)

Szerdán, április 9-én este 9 órakor: A csunya lány. (5-ödször. Napi bérlét 35. sz. C. Sorozatszám 272.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Pénteken 5 és 6 órakor: Sába királynője és Fügefelevél. (Helyárak: 10, 20 és 30 lej.)

Szombaton 5 és 7 órakor: Sába királynője és Fügefelevél. (Helyárak: 10, 20 és 30 lej.)

Vasárnap d. u. 5 és 7 órakor szenzációs új műsor. Amerikai újdonságok. I. A newyorki párdue. (Izgalmas amerikai kalandor-történet 7 felvonásban. Főszereplő: Billie Dove.) II. Koko ébredése. (Amerikai burleszk.) III. Bobby és társai. (Amerikai burleszk.) Helyárak: 10, 20 és 30 lej.

Vasárnap d. e. 11 órakor: Matiné 10, 15 és 20 lejes helyárakkal: Amsterdami titka.

CORSO FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Péntek 3, 5, 7, 9 órakor: Donkozások

dala. Hatalmas rendezési, óriási siker aratott énekes, zenélő film. A világhírű Jaroff donkozások kórusával. Főszereplő: Hans Adalbert Schlett.

Szombat 3, 5, 7, 9 órakor: Donkozások dala.

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor: Donkozások dala.

SELECT-MOZGO:

Péntek: Singing Fool. (Éneklő bolond.) Al Jolson világsiker aratott beszélt film. Műsor előtt bemutatóra kerül: Gigli világhírű tenorista, aki Gioconda nagy ariáját éneklő és a világ legjobb jazz-zene-kara Abbe Lyman vezetésével.

Szombat: Singing Fool. Éneklő bolond.

Vasárnap: Singing Fool. Éneklő bolond.

URANIA-MOZGO:

Péntek: Galáns kalandor. Szombat: Galáns kalandor. Vasárnap: Galáns kalandor.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai

Péntek, április 4.

Szimfónikus hangversenyek: Stuttgart, Brit nemzeti műsor, Varsó, Poznan, Kattovitz, Osló, Milánó, Torinó.

Bukarest. 16: Könyv és román zene. **17:** Felolvasás. **18:** Rádiógyetem. **19:** Román zene gramofonon. **20:** Rádiózene kar. **Mozart: Idomeneus — nyitány.** Csajkovszkij: Diótörő — szvit. **20.35:** Felolvasás. **20.50:** Dalok. **21.15:** Rádiózene kar. **Sibelius: Bánatkeringő.** **Grieg: II. Peer Gynt — szvit.** **24.40:** Beszélő-újság.

Budapest. 9.15: Hangy. **9.30:** Hírek. **12:** Déli harangszó az Egyetemi templomból. **Időjárásjelentés. 12.05:** A m. kir. I. honvédelmi miniszter hangversenye. **Fucik: Attila — induló.** **Ziehrer: Tessék beszélni. — keringő.** **Kéler: Romantikus nyitány.** **Wagner: Részlet a „Bolygó hollandi” c. operából.** **Strauss: „Denevér” — magyar dal és csárdás. 12.25:** Hírek. **4:** Pista bácsi „Virágoskert”-mesedélutánja. **4.45:** Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5.10:** Pongrácz Jenő szalonzenekarának hangversenye. **Ketelbey: Chal Romano — nyitány.** **A. de Basque: Japán karnevál.** **Ketelbey: A hawaii kék vizeknél Smith: A mokus — intermezzo-caprice.** **Ketelbey: Ezüstfelhő. E. Urbach: Tavasz harmat Schumann sirján — ábránd.** **Ketelbey: Kék porcellán — intermezzo.** **Ketelbey: A tündérek birodalmában — szvit.** **Holdfénnyben. A tündérr királynő tánc.** **Török indulója, Nibelungen-induló. 6.30:** Császár Elemér dr., egyetemi ny. r. tanár előadása: „Képek a magyar irodalom múltjából”. **7:** Bárány László dr. előadása: „Eger”. **7.30:** Hangverseny **Közreműködnek: Albert Vorsanger angol hegedűművész és Székely Mihály, a m. kir. Operaház művésze. Elgar: Szopata. Mozart: „Varázsfuvola” — ária. Cortzing: A fegyverkovács — bordal. Cyril Scott: Tallahassee Suite. Gounod: Faust — szerenádo. Halévy: Zsidónő — ária. 8.40:** Az „Egyetemi Kör” hangver-

senye a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. **Szabados: Hiszekegy. Erkel Ferenc: Magyar ünnepi nyitány. Költemények. Előadja Kiss Ferenc, a Magyar Színház tagja. Gounod — Liszt: Faust — keringő. Puccini: „Turandot” Liu ariája; Mozart: „Figaró házassága — rózsária. Kodály: Bordal. Saar: Bölesodal; Kereszty: Katonánóta; Bossi Scherzo; E. Bossi: Intermezzo Lirico. Orgonán előadja: Wehner Géza orgonaművész. Költemények. Előadja: T. Mát-ray Erzsé, a Nemzeti Színház tagja. Puccini: Gianni Schicchi; Thegze-Gerber Miklós: Lehull virága már a nyárnak. Gerber: Azt mondja a cséka. Éneklő: Laurisán Lajos, a m. kir. Opera ház tagja; Berlioz Hector: Rákóczi-induló. **10.10:** Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. **Majd: Soványka Nándor és cigányzenekarának hangversenye.****

Bécs. 20: Handel: Jéfta c. oratórium. **Berlin. 20:** Hangverseny. **Handel, Boccherini, Mendelssohn művei. 21.15:** Rádiózene kar. **Breslau. 21.15:** Dalok. **Hamburg. 22.35:** Külföldi állomások közvetítése.

Köln. 20.15: Hangjáték. Utána szórakoztató zene. **Lipsc. 21:** Ének- és zenekari verseny. **Előadják: Mendelssohn: Valpurgis éjszakáját.**

Stuttgart. 20: Osztrák-est, a stuttgarti filharmonikusok játéka. **Schwartz Vera szopránénekesnő közreműködésével. Mozart: Idomeneus — szvit. Weber: Obéron-nyitány. Haydn: C-dur szimfónia. Strauss János különböző művei. 23:** Táncezene.

Bélgárd. 20: Vonósnégyes. **21:** Dalok. **Brit nemzeti műsor. 20.45:** Bariton-ének. **21:** Szimfónikus hangverseny. **Méhul, Warlock, Haydn, Mahler műveiből. Hárfán játszik: Landowszka Vanda. London. 23.30:** Táncezene. **24.15:** Szórakoztató zene. **Brünn. 20.50:** Rádiózene kar. **Mozart: Don Juan — nyitány; Beethoven: D-dur hegedűhangverseny. Haydn: Esz-dur szimfónia.**

Kassa. 20.30: Tót népdalok. **21:** Straus János zeneszerzeményei. **Pozsony. 16.30:** Szólisták hangversenye. **20:** Gramofon-táncezene. **Prága. 20.30:** Hegedűjáték. **21:** Hangverseny.

Varsó. Kattovitz, Poznan. 20.15: A filharmonikusok hangversenye. **Berlioz: Cellini-nyitány; Mozart: G-moll szimfónia; Prokofjev: Három narancs szerelem; Beethoven: VII. szimfónia.**

Osló. 20: Szimfónikus hangverseny. **Beethoven: VII. szimfónia; Sinding: A-dur hegedű- és zenekari verseny; Grieg Sigurd Jorsalfar — szvit.**

Milánó Torinó. 20.30: Szimfónikus hangverseny. **Gade: Emlékezés Ossianra; Riszkij—Korsakov: Hopikék; Mendelssohn: G-moll hangverseny; Vitadini: jÉjeli harmónia; Humperdinek: Janesi és Juliska; Mancinelli: Kleopatra — nyitány.**

Nápoly, Róma. 21.02: Operett. **Bukarest. 16:** Könyv zene. **17:** Felolvasás. **17.30:** Beszélőújság. **18:** Történelmi, földrajzi és idegenforgalmi felolvasás. **19:** Román zene gramofonon.

Kézpénzsorsjáték Intézőségétől Cluj, Piața Unirii No 20.

Értesítés!

Az „Albina” Bank által garantált „Kézpénzsorsjáték” feltétlen és visszavonhatatlan húzási határnapja

1930. május 20.

Sorsolás helye és tervezte: clujai városháza. Főnyeremény 1,000,000 lei. Ezenkívül 2165 kisebb nyeremény 1,700,000 lei összegben. Nyereményeket közvetlenül az „Albina” fizeti a nyerőknek, amit erre a célra kiállított és másolatban plakátjaink is olvasható garancia levéllel is biztosít. **A sorsolást levezető Bizottság tagjai** és a sorsolás mikéntje: **Közjegyző, hatóságok kiküldöttjei, sorsjegyvásárló közönség által korlátlan számban választható „bizalmifériak”** jelenlétében és a legteljesebb nyilvánossággal.

Ezek után,

ön maga és utódai ellen helyre nem hozható hibát követ el, ha nem siet 100 lelért sorsjegyet megvásárolni, amit kaphat az ország minden részében bizonyosainknál. **Cluj-Kolozsvárt kaphatók:** bankokban, összes nyit üzletekben, fodrász termekben, tőzsdékben, végül árusít a

Központi sorsjegyiroda Cluj, Piața Unirii 20, I. emelet ahonnan postai rendelések is eszközölhetők, előzetes pénzküldés vagy utánvétellel.

Teljes tisztelettel
Zsidókérdés Sorsjegyszálya

20: Színházi előadás. 20.45: Egyházi énekek és román dalok énekkarral. 21.45: Beszélőújság.

Budapest. 9.15: A m. kir. Országos Tiszti Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. **Fucik: Keresztes vitézek indulója. Strauss: Délszaki rózsák. Wagner: Tannhauser — ábránd. Moszkovszky: Szerenád. Lüling: Indiai szvit 4 tételben. I. Elégia. II. Keleti táncok. III. Román. IV. Ünnepi induló. Micheli: Olasz népdalegyveleg. Magyar népdalegyveleg. **9.30:** Hírek. **12:** Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. **12.05:** Gramofonhangverseny. **Erkel: Hunyadi László-nyitány. Verdi: Trubadur — ária. Mendelssohn: Nászinduló. Dargomwizsky: The old corporal. Chapuis: Tresore mio. Fred-Brown: Pagan love song. Lincke: Wedding Dance Waltz. Henderson: Bam, bam, bamy shore. Lányi—Harmath: Holdfény, bucsuzom tőled én. Verbunkos-csárdás. **12.25:** Hírek. **Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30:** Hírek. **Az Országos Cserkészszövetség előadása. 4.45:** Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** A Szociális Missziótársulat előadásorozata. **Farkas Edit alapító-tónőkasszony: „Missziós tizenetek”. 5.50:** Szórakoztató zene. **Lehár: A mulató istenek — nyitány. Armandola: Balett-szvit. Oszkár Strauss: A bálkirálynő — keringő. Mascagni: Parasztbecsület — ábránd. Komzák: Vidám induló — egyveleg. 6.30:** Mit üzen a rádió. **7.30:** Agnes Bonkonvka török hangversenyének. **Keső dalestje. Handel: Recitativ és Ária a „Rinaldo”-ból. Paisiello: Chi vuol la Zingarella. G. Hüb: J'ai pleuré en rené. Massenet: Elégie. Faure: Les roses d'Ispahan. Ravel: L'Enigme éternelle. Glazunov: Romance oriental. Ahmed Nurulla: Pastoral. Czaara: Stornella marinare. Mascagni: Parasztbecsület — ária. **8.20:** Fall Leo és Strauss Oszkár hangverseny. **Közreműködnek: Szabó Lujza, a m. kir. Operaház művésznője és Szedő Miklós, a Városi Színház operacéneke, továbbá a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Fall Leo: Az elvált asszony — nyitány. Édes öregem — Az ifjúság dala. Dollárkirálynő — Ispilang-duett. A kedves Augustin: Előjáték a III. felvonáshoz. Csak nekünk ragyog a sok csillag — duett. Van dohány — induló, dal férfikkal. Pompadur — Hej, ha kezembe kapnék egy férfit — keringődal. Strauss Oszkár A királynő. A csokoládékaton. Nadina ariája: Jöjj, jöjj szerelem királya. Csók duett: Kapsz tőlem reggel egy puszit. Varázskeringő: a Közzene. Bécsi nő zenekar — tréfas induló. Legénybucsu: Mi kell szívem, mi kell. Egy vices, prices óra — keringődal. A bucsukerin. **10:** Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd a Fejes-szalonzenekar az Osztende jazz és Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye az Osztende-kávéházból.**********

Bécs. 18: Mozart II. és IV. szonátája zongorán. **20.05:** Operett. **Berlin. 19.35:** Szórakoztató zene. **20.35:** Vidám hétfője. Utána jazz. **Breslau. 22.30:** Jazz. Utána éjjeli két óráig gramofon.

Frankfurt. 23.30: Táncezene. **Hamburg. 17:** Vigopera. **Köln. 20:** Vidám-est. Utána 24-ig tánczene. **24—0.30:** Gramofon-jazz. **0.30—1.30-ig:** A dortmundi vonósnégyes hangversenye. **Szentgyörgyi Pál hegedűművész közreműködésével. Haydn: G-dur vonósnégyes. Német dalok. Dvorak: Két tétel az Asz-dur vonósnégyesből. Külföldi dalok. Csajkovszkij: D-dur vonósnégyes.**

Königsberg. 19.15: Rádiózene kar. **Grieg: Összel. Bizett: Arleisi lány. Rimszkij—Korsakov: Zaitan cáj. Liszt: II. rapszódia. 20.30:** Kabaré. **Lipsc. 21:** Hangjáték. **München. 20:** Fall Leo: Dollárkirálynő c. operettje. **Stuttgart. 23.30:** Táncezene. **Bélgárd. Zágráb. 18:** Tamburica-zenekar. **20:** Rimszkij—Korsakov: Hopikék c. operája.

Brünn. 19.20: Gramofon. **22.20:** Kávéházi zene. **Kassa. 19.20:** Gramofon. **Ostava. 17:** Gramofon. **Pozsony. 19.20:** Gramofon. **Prága. 19.20:** Gramofon. **20:** Opera Zágrábból. (Ezt az összes cseh állomások közvetítik.) **Milánó, Torinó. 19.15:** Vacsorai zene. **20.30:** Opera. **Róma. 21:** Opera, vagy hangverseny. **Nápoly. 21.02:** Opera. **Osló. 20:** Offenbach: Gerolsteini nagy hercegnő és Kálmán Imre: A hollandi menyecske c. operettjéből. Utána népszerű norvég és svéd zene. **Toulouse. 21.25:** Operett-részletek. **22:** Szóló- és karének. **Páris. 21.45:** Gramofon.

London. 23.30: Táncezene. **24.15:** Szórakoztató zene. **Brünn. 20.50:** Rádiózene kar. **Mozart: Don Juan — nyitány; Beethoven: D-dur hegedűhangverseny. Haydn: Esz-dur szimfónia.**

Kassa. 20.30: Tót népdalok. **21:** Straus János zeneszerzeményei. **Pozsony. 16.30:** Szólisták hangversenye. **20:** Gramofon-táncezene. **Prága. 20.30:** Hegedűjáték. **21:** Hangverseny.

Varsó. Kattovitz, Poznan. 20.15: A filharmonikusok hangversenye. **Berlioz: Cellini-nyitány; Mozart: G-moll szimfónia; Prokofjev: Három narancs szerelem; Beethoven: VII. szimfónia.**

Osló. 20: Szimfónikus hangverseny. **Beethoven: VII. szimfónia; Sinding: A-dur hegedű- és zenekari verseny; Grieg Sigurd Jorsalfar — szvit.**

Milánó Torinó. 20.30: Szimfónikus hangverseny. **Gade: Emlékezés Ossianra; Riszkij—Korsakov: Hopikék; Mendelssohn: G-moll hangverseny; Vitadini: jÉjeli harmónia; Humperdinek: Janesi és Juliska; Mancinelli: Kleopatra — nyitány.**

Nápoly, Róma. 21.02: Operett. **Bukarest. 16:** Könyv zene. **17:** Felolvasás. **17.30:** Beszélőújság. **18:** Történelmi, földrajzi és idegenforgalmi felolvasás. **19:** Román zene gramofonon.

Bécs. 18: Mozart II. és IV. szonátája zongorán. **20.05:** Operett. **Berlin. 19.35:** Szórakoztató zene. **20.35:** Vidám hétfője. Utána jazz. **Breslau. 22.30:** Jazz. Utána éjjeli két óráig gramofon.

Frankfurt. 23.30: Táncezene. **Hamburg. 17:** Vigopera. **Köln. 20:** Vidám-est. Utána 24-ig tánczene. **24—0.30:** Gramofon-jazz. **0.30—1.30-ig:** A dortmundi vonósnégyes hangversenye. **Szentgyörgyi Pál hegedűművész közreműködésével. Haydn: G-dur vonósnégyes. Német dalok. Dvorak: Két tétel az Asz-dur vonósnégyesből. Külföldi dalok. Csajkovszkij: D-dur vonósnégyes.**

Königsberg. 19.15: Rádiózene kar. **Grieg: Összel. Bizett: Arleisi lány. Rimszkij—Korsakov: Zaitan cáj. Liszt: II. rapszódia. 20.30:** Kabaré. **Lipsc. 21:** Hangjáték. **München. 20:** Fall Leo: Dollárkirálynő c. operettje. **Stuttgart. 23.30:** Táncezene. **Bélgárd. Zágráb. 18:** Tamburica-zenekar. **20:** Rimszkij—Korsakov: Hopikék c. operája.

Brünn. 19.20: Gramofon. **22.20:** Kávéházi zene. **Kassa. 19.20:** Gramofon. **Ostava. 17:** Gramofon. **Pozsony. 19.20:** Gramofon. **Prága. 19.20:** Gramofon. **20:** Opera Zágrábból. (Ezt az összes cseh állomások közvetítik.) **Milánó, Torinó. 19.15:** Vacsorai zene. **20.30:** Opera. **Róma. 21:** Opera, vagy hangverseny. **Nápoly. 21.02:** Opera. **Osló. 20:** Offenbach: Gerolsteini nagy hercegnő és Kálmán Imre: A hollandi menyecske c. operettjéből. Utána népszerű norvég és svéd zene. **Toulouse. 21.25:** Operett-részletek. **22:** Szóló- és karének. **Páris. 21.45:** Gramofon.

London. 23.30: Táncezene. **24.15:** Szórakoztató zene. **Brünn. 20.50:** Rádiózene kar. **Mozart: Don Juan — nyitány; Beethoven: D-dur hegedűhangverseny. Haydn: Esz-dur szimfónia.**

Kassa. 20.30: Tót népdalok. **21:** Straus János zeneszerzeményei. **Pozsony. 16.30:** Szólisták hangversenye. **20:** Gramofon-táncezene. **Prága. 20.30:** Hegedűjáték. **21:** Hangverseny.

Varsó. Kattovitz, Poznan. 20.15: A filharmonikusok hangversenye. **Berlioz: Cellini-nyitány; Mozart: G-moll szimfónia; Prokofjev: Három narancs szerelem; Beethoven: VII. szimfónia.**

Osló. 20: Szimfónikus hangverseny. **Beethoven: VII. szimfónia; Sinding: A-dur hegedű- és zenekari verseny; Grieg Sigurd Jorsalfar — szvit.**

Milánó Torinó. 20.30: Szimfónikus hangverseny. **Gade: Emlékezés Ossianra; Riszkij—Korsakov: Hopikék; Mendelssohn: G-moll hangverseny; Vitadini: jÉjeli harmónia; Humperdinek: Janesi és Juliska; Mancinelli: Kleopatra — nyitány.**

Nápoly, Róma. 21.02: Operett. **Bukarest. 16:** Könyv zene. **17:** Felolvasás. **17.30:** Beszélőújság. **18:** Történelmi, földrajzi és idegenforgalmi felolvasás. **19:** Román zene gramofonon.

Bécs. 18: Mozart II. és IV. szonátája zongorán. **20.05:** Operett. **Berlin. 19.35:** Szórakoztató zene. **20.35:** Vidám hétfője. Utána jazz. **Breslau. 22.30:** Jazz. Utána éjjeli két óráig gramofon.

Frankfurt. 23.30: Táncezene. **Hamburg. 17:** Vigopera. **Köln. 20:** Vidám-est. Utána 24-ig tánczene. **24—0.30:** Gramofon-jazz. **0.30—1.30-ig:** A dortmundi vonósnégyes hangversenye. **Szentgyörgyi Pál hegedűművész közreműködésével. Haydn: G-dur vonósnégyes. Német dalok. Dvorak: Két tétel az Asz-dur vonósnégyesből. Külföldi dalok. Csajkovszkij: D-dur vonósnégyes.**

Königsberg. 19.15: Rádiózene kar. **Grieg: Összel. Bizett: Arleisi lány. Rimszkij—Korsakov: Zaitan cáj. Liszt: II. rapszódia. 20.30:** Kabaré. **Lipsc. 21:** Hangjáték. **München. 20:** Fall Leo: Dollárkirálynő c. operettje. **Stuttgart. 23.30:** Táncezene. **Bélgárd. Zágráb. 18:** Tamburica-zenekar. **20:** Rimszkij—Korsakov: Hopikék c. operája.

Brünn. 19.20: Gramofon. **22.20:** Kávéházi zene. **Kassa. 19.20:** Gramofon. **Ostava. 17:** Gramofon. **Pozsony. 19.20:** Gramofon. **Prága. 19.20:** Gramofon. **20:** Opera Zágrábból. (Ezt az összes cseh állomások közvetítik.) **Milánó, Torinó. 19.15:** Vacsorai zene. **20.30:** Opera. **Róma. 21:** Opera, vagy hangverseny. **Nápoly. 21.02:** Opera. **Osló. 20:** Offenbach: Gerolsteini nagy hercegnő és Kálmán Imre: A hollandi menyecske c. operettjéből. Utána népszerű norvég és svéd zene. **Toulouse. 21.25:** Operett-részletek. **22:** Szóló- és karének. <